

e-Paper-0040

၂၀၂၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁ ရက်

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးညိုတေ စိုတ်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေး

ពីព្រះប៉េះឈុកវិត្ត (៥ / 1013) សារប៊ីរៈសេសស្វីយយុសេយូសស្វិចយុះ

နေပြည်တော်၊ ဩဂုတ် ၂၅ ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မရှင်၏ (၄/၂၀၂၅) အစည်းအဝေးကို ဩဂုတ် ၂၅ ရက်နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် နေပြည်တော်ရှိ စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အစည်းအဝေးခန်းမ၌ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးညိုစော တက်ရောက်အမှာစကားပြောကြားသည်။

အစည်းအဝေးသို့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ နေပြည်တော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှု လက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ် (UMFCCI) ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိ သူများ တက်ရောက်ကြပြီး တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်များက ဗီဒီယိုကွန်ဖရင့်စနစ်ဖြင့် တက်ရောက်ကြသည်။

သူများ တကရောက်ကြပြး ဟုင်းဒေသကြးနှင့် ပြညစုယ်အဖူးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်များက ဗီဒီယိုကွန်ဖရင့်စနစ်ဖြင့် တက်ရောက်ကြသည်။
ဦးစွာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးညိုစောက အမှာစကားပြောကြားရာတွင် ယနေ့ အစည်းအဝေးသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မရှင်ကို ပြန်လည်ဖွဲ့ စည်းပြီးနောက် ပထမဆုံးခေါ်ယူသည့် အစည်းအဝေးဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် နိုင်ငံတော်၏ ဦးစားပေးကဏ္ဍ ဖြစ် သည့်အတွက် အရေးကြီးသည်ကို ပြောကြွားလိုကြောင်း။

အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ဦးတည်ချက် (၄) ရပ်တွင် ပါရှိသည့် "နိုင်ငံ့စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၌ အဓိကနှင့် အခြေခံ အုတ်မြစ်ဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်ရေး၊ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးကို အခြေခံသည့် စက်မှုကဏ္ဍ (Agro-based Industry) ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုမှသည် ပြည်သူတို့၏ လူမှုစီးပွားဘဝကို စဉ်ဆက်မပြတ်မြှင့်တင် ရေး" ဟု နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကို အဓိကဦးစားပေးကဏ္ဍ အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းသည် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးစဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မိမိတို့ ကော်မရှင်အနေဖြင့် "နိုင်ငံတော်ရွှေသီးဖို့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအားပေးစို့" ဆိုသည့်အတိုင်း စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမှသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား တိုးတက် ရေးကို အလေးထားကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း။

လူတို့၏ အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ စားဝတ်နေရေးဖြစ်သည့်အတွက် စားဝတ်နေရေးကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေသည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် Agro Based Industry ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတို့သည် အဓိကဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် ရေမြေသယံဇာတများစွာ ပေါများသော နိုင်ငံဖြစ်သည့် အတွက် စားရေး၊ ဝတ်ရေး၊ နေရေးတို့ကို စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် တော တောင်သယံဇာတတို့မှ ရရှိကြသည့်အတွက် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများအတွက် ပြည့်စုံသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း။

စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ပိုမို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရနိ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲက ပန်းတိုင်အထွက်တိုးရေးနှင့် သီးထပ်များစိုက်ပျိုး နိုင်ရေးကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် လက်ရှိမိုးစပါး စိုက်ဧကများ ပန်းတိုင်အထွက်နှုန်းရရှိအောင် ကြိုးပမ်းရန်နှင့် နွေစပါးကို ရေ ရရှိနိုင်မှုအပေါ်မူတည်ပြီး တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးသွားရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ လယ်မြေ အဖြစ် ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိသည့် တောင်ကုန်းနေရာများတွင် နှစ်ရှည် သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်းကို လမ်းညွှန် စာ-၂ သို့

မိသားစုဝင်ငွေတိုးစေမည့် <mark>နို့စားကျွဲမွေးမြူခြင်</mark>း

ဗေါ့ဂျီပစ်န် သားလေယူခြင်းနှင့်လေ့စစုလ

ရေ့ဖုံးမှ-ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း။

ဆီထွက်သီးနှံများ တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးဆောင်ရွက်ရေးသည် အရေးကြီး သည့် အတွက် ဆီထွက် သီးနှံများဖြစ်သော မြေပဲ၊ နှမ်းနှင့် နေကြာတို့ကို အထူးစုန်များ သတ်မှတ်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသော်လည်း ရည်မှန်းချက် မပြည့်မီ နိုင်သေးကြောင်း၊ နေကြာတိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးရေးကို ၂၀၂၂ ခုနှစ်မှ စ၍ လမ်းညွှန် မှာကြားထားပြီးဖြစ်သည့်အတွက် အောင်မြင်အောင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။ အကောင်အထည်ဖော်တောင်းကို ရရှိရန် အလှမ်းကွာဝေးနေသေးသည့်အတွက် အကြိမ်ကြိမ် တွန်းအားပေး ပြောဆိုနေရခြင်းပင် ဖြစ်ကြောင်း။

ပြည်တွင်း စားသုံးဆီဖူလုံရေးနှင့် ပြည်ပတင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် နေကြာတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးသင့်ကြောင်း၊ နေကြာတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အထွက် နှုန်းမြင့်မားခြင်း၊ စိုက်ပျိုးချိန်ကာလ တိုတောင်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရလွယ်ကူခြင်း၊ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ကြောင်း၊ နေကြာဆီပိုလျှံထွက်ရှိခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ စားသုံးဆီလိုအပ်ချက်ကို လျော့ နည်းစေပြီး ပြည်ပနိုင်ငံများမှ တင်သွင်းမှု လျှော့ချနိုင်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံခြား ငွေသုံးစွဲမှု သက်သာစေမည်ဖြစ်သည့်အတွက် နေကြာတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေးကို

အလေးထား၍ မူဝါဒချမှတ် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခန့်မှန်းလူဦးရေ ၅၁ ဒသမ ၃ သန်းအတွက် လူတစ်ဦး တစ်နှစ် ခြောက်ပိဿာနှုန်းဖြင့် တွက်ချက်ပါက ဆီတန်ချိန် ၅ သိန်း လိုအပ် မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိစိုက်ပျိုးနေသော မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ မုန်ညင်း၊ ပန်း နှမ်းသီးနှံများ၏ ထွက်ရှိမှုအရ စားသုံးဆီထုတ်လုပ်ခဲ့သော် နိုင်ငံတွင် ဖူလုံနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းတွက်ချက်ရနိုင်သော်လည်း မြေပဲ၊ နှမ်း သီးနှံများမှာ လုံး ဆန်အနေဖြင့်လည်း စားသုံးကြသည့်အပြင် ပြည်ပသို့လည်း တင်ပို့ရောင်းချ လျက် ရှိသောကြောင့် ပြည်တွင်းဆီဖူလုံရေးအတွက် လိုအပ်ချက်ရှိမည်ဖြစ်ပါ ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ စားသုံးဆီအဖြစ်သာ သုံးစွဲနိုင်မည့် နေကြာသီးနှံကို ပိုမိုတိုး ချဲ့စိုက်ပျိုးရန်လိုအဝ်လျက် ရှိပါကြောင်း၊ ယခုအခါ နှစ်စဉ်ပြည်ပမှ စား အုန်းဆီ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၅၀၀ ဖိုးခန့် တင်သွင်း နေရသည့်အတွက် ပြည်ပမှ စားသုံးဆီတင်သွင်းမှုလျော့ကျစေရေးအတွက် ပြည်တွင်း၌ ဆီထွက် သီးနှံဖြစ်သည့် နေကြာသီးနှံကို ပိုမိုတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရန် လိုအဝ်ပါကြောင်း။

အလားတူ နေကြာဆီသည် အရည်အသွေးကောင်းပြီး၊ ကျန်းမာရေး အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသော စားသုံးဆီဖြစ်ပြီး ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံ ဖြစ်သောကြောင့် စနစ်တကျစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ပါက တောင်သူလယ်သမား များ၏ ဝင်ငွေတိုးတက်စေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် စပါးနှင့် ပဲကိုသာ အထူးပြုစိုက်ပျိုးသောသီးနှံပုံစံမှ နေကြာကို သီးနှံတစ်မျိုးအနေဖြင့် ကျယ်ပြန့် စွာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ စိုက်ခင်းတွင် သီးနှံမျိုး စုံလင်အောင် စိုက်ပျိုးနိုင်ကာ (Crop Diversification) ကို ရရှိနိုင်စေခြင်း၊ တစ်ဖန်နေကြာကို သီးလှည့်စိုက်ပျိုး ခြင်းဖြင့် မြေဆီလွှာအာဟာရကိုလည်း ထိန်းသိမ်းပေးထားနိုင်သည်ဟု လေ့လာတွေ့ရှိရကြောင်း၊ လက်ရှိတွင် ပြည်တွင်း ဆီဖူလုံရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် မြေပဲဆီဈေးနှုန်းသည် ထုတ်လုပ် မှု စရိတ် များသည့်အတွက် စားသုံးသူများအနေဖြင့် လက်လှမ်းမီသည့် ဈေးနှုန်းဖြစ်စေ ရန် ပြည်တွင်းဆီစက်များ ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်ရေး၊ ဆီထွက်သီးနှံကုန်ကြမ်း ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းလာစေရေးအတွက် ဆီထွက်သီးနှံစုံတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေး ကို မူဝါဒတစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်သဖြင့် စိုက်ရေယာပိုမို တိုးတက်ရေးနှင့် သီးထပ်စွမ်းအား တိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို တိုင်း ဒေသကြီး နှင့်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရန်လိုကြောင်း။

"နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးဖို့ ပညာရေးကိုအားပေးစို့" ဆိုသည့်အတိုင်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင်လည်း စိုက်ပျိုးရေးပညာရပ်ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ရန်လိုအပ်ပြီး လက်ရှိတွင် စိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်၊ မွေးမြူရေးတက္ကသိုလ်များ အပြင် ဓိဓိတို့အစိုးရလက်ထက်၌ စက်မှု၊ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေး အထက်တန်း ကျောင်း ၈၉ ကျောင်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ၅၀၉၁ ဦး လာရောက်အပ်နှံတက်ရောက်လျက်ရှိကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများတွင် လူသားအရင်းအမြစ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အကျိုးကျေးဇူးပြန်လည်ရရှိမှုနှုန်းအလွန် မြင့်မွားပြီး ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းတိုးတက်ရေးတွင် အဓိက

အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေကြောင်း။

စိုက်ပျိုးရေရရှိရေးအတွက် လက်ရှိနိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် ရေလှောင် တမံ၊ ရေလွှဲဆည်၊ ဆည်ရေသောက်စနစ်၊ ရေတင်လုပ်ငန်း၊ မြေအောက်ရေ၊ စက်ရေတွင်းများမှ စိုက်ပျိုးရေပေးဝေခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိပြီး ရေချိုသွင်းမြောင်းတူးဖော်ထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်၍ ဆိုလာစနစ်သုံးရေသွင်းရေတင်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မရှင်၏ တတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကော်မရှင်ခုတိယဥက္ကဋ္ဌက ရှင်းလင်းတင်ပြစဉ်

စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင် ရွက်ရာတွင် အရေးကြီး သီးနှံ ၁၀ မျိုးအပြင် အာလူး၊ ကြက်သွန်နီနှင့် ကြက် သွန်ဖြူတို့ကိုလည်း အရေးကြီးသီးနှံ ၃ မျိုးအဖြစ် ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ပြီး ပန်းတိုင်အထွက်နှုန်းရည်မှန်းချက်ပြည့်မီရေးကို တိုင်းဒေသ ကြီး၊ ပြည်နယ် များအနေဖြင့် အလေးထားဆောင်ရွက်ရန် အထူးတိုက်တွန်း လိုကြောင်း။

စပါးစိုက်ပျိုးသည့် တောင်သူများအား Drum Seeder များ အပြည့် အဝအသုံးပြုပြီး အစေ့ချဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စပါးအထွက်နှုန်းတိုးတက် ကောင်းမွန်ရေး နိုင်ငံတော်မှ မတည်ငွေ များ အတိုးမဲ့စိုက်ထုတ်ဆောင်ရွက် ပေးထားကြောင်း၊ Drum Seeder များကို နေပြည်တော် ကောင်စီနယ်မြေနှင့် တိုင်းဒေသကြီး ၆ ခုတို့အတွက် ရှေ့ပြေးဦးစားပေးဆောင်ရွက်ပေးထားပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကျန်ရှိသည့် ဒေသများတွင်လည်း ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ပေး

သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း။

ယခုနှစ် ဩဂုတ်လမှစ၍ နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးအထောက်အကူ ပြုသီးနှံများကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည့် တောင်သူများ အဓိကလိုအပ် သော ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာနှင့် ၁၅ ပတ်လည်ကွန်ပေါင်းဓာတ်မြေဩဇာ တို့ကို စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မရှင်နှင့် ယူရီယားဓာတ်မြေ ဩဇာတင်သွင်း ဖြန့်ဖြူးရေးဦးဆောင်ကော်မတီတို့မှ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေး ထက် ၂၅ ရာခိုင်နှန်း အောက်လျော့နည်းသောဈေးနှုန်းဖြင့် တောင်သူများ လက်ဝယ်အရောက် ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ မိုးသီးနှံ အထွက်နှုန်းတိုးရန် လိုအပ်သည့် နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေအပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီးတို့၌ အဓိကဖြန့်ဖြူးပေး ထားသည့်အပြင် ကျန်တိုင်းဒေသ ကြီး၊ ပြည်နယ်များအတွက်ပါ လျာထားဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြောင်း။

နိုင်ငံတော်တွင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အတွက်လည်း "နိုင်ငံတော်သာယာဖို့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းကြစို့" ဆိုသည့်အတိုင်း အကြီးအကဲ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ မြန်မာ နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းရာသီဥတုပူပြင်းသည့် ဒေသများ တွင် အပူဒဏ်များလွန်ကဲ စွာမခံစားရစေရန် သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးပေးခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ် ကြောင်း။ သစ်ပင်များ မရှိပါက မြေဆီလွှာများ ပျက်သှဉ်းလာပြီး သစ်ပင်များ ရှင်သန်မှုများ နည်းပါးလာပါက ကန္တာရဆူးပင်များဖြင့် ပြည့်လာမည်ဖြစ် သည့်အတွက် ထိုသို့မဖြစ်ပေါ်စေရန် သစ်ပင်များစိုက်ပျိုး၍ ကြိုတင် ကာကွယ်ခြင်းများကို လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း။

အလားတူ မွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် နိုင်ငံ့စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် မွေးမြူရေး တောင်သူ တစ်ဦးချင်း၏ ဝင်ငွေတိုးတက်ရေးနှင့် လူမှု စီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင်ပါဝင်ပြီး တိုးတက်လာသည့် ပြည်သူလူထုအတွက် စားရေရှိက္ခာ ဖူလုံ ကြွယ်ဝစေရေး နှင့် အာဟာရဓာတ်ပြည့်ဝစေရေး အထူးအရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် နို့စားနွားတိုးချဲ့မွေးမြူနိုင်အောင် စီမံဆောင်ရွက် ပြီး နို့နှင့်နို့ထွက် ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေး ခြင်းဖြင့် ပြည်ပမှနို့နှင့် နို့ထွက်ပစ္စည်းတင်သွင်းမှုကို လျှော့ချနိုင်အောင်

Told sty outcom unquote gate block क्रिक्टिक रूचिक व्यवस्था व्यवस्था

ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်အခြေအနေ

ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် လေဖိအားနည်းရပ်ဝန်းနှစ်ကြိမ်ဖြစ် ပေါ်နိုင်ပြီး တစ်ကြိမ်တွင် ပိုမိုအားကောင်းလာကာ မုန်တိုင်းငယ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်သည်။ အနောက်တောင်မှတ်သုံလေသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၄ ရက်မှ ၁၉ ရက်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ဒေသများမှ လည်းကောင်း၊ စက်တင်ဘာ ၂၀ ရက်မှ ၂၅ ရက်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအလယ် ပိုင်းဒေသများမှလည်းကောင်း၊ စက်တင်ဘာ ၂၆ ရက်မှ အောက်တိုဘာ ၁ ရက်အတွင်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများမှလည်းကောင်း ဆုတ်ခွာသွားဖွယ်ရာ ရှိသည်။ အနောက်တောင်မှတ်သုံလေသည် ကပ္ပလီပင်လယ်ပြင်နှင့် ဘင်္ဂ လား ပင်လယ်အော်တို့တွင် အားအနည်းငယ်မှ အားအသင့်အတင့်ရှိနိုင်သည်။

မိုးအခြေအနေ*နှ*င့်မိုးရွာရက်

မိုးရွာသွန်းမှုအခြေအနေမှာ နေပြည်တော်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသ ကြီး၊ ကယားပြည်နယ်နှင့် ရှမ်း ပြည်နယ်(တောင်ပိုင်းနှင့်အရှေ့ပိုင်း)တို့တွင် ရွာသွန်းမြဲထက်ပိုနိုင်ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အထက်ပိုင်းနှင့် ကချင် ပြည်နယ်တို့တွင် ရွာသွန်းမြဲအောက်လျော့နည်းနိုင်ကာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသ ကြီး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အောက်ပိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကရင်ပြည် နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက် ပိုင်း)တို့တွင် ရွာသွန်းမြဲခန့် မိုးထစ်ချုန်းရွာနိုင်သည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအရှေ့ပိုင်း၊ ဧရာဝတီ

တိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီး၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တို့တွင် ၂၁ ရက်မှ ၂၅ ရက်ခန့်၊ နေပြည်တော်၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအနောက်ပိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အထက်ပိုင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း နှင့် အရှေ့ပိုင်း)တို့တွင် ၁၆ ရက်မှ ၂၀ ရက်ခန့်နှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအောက်ပိုင်း၊ ကယားပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း)တို့တွင် ၁၁ ရက်မှ ၁၅ ရက်ခန့် မိုးထစ်ချုန်းရွာနိုင်သည်။

မြစ်ရေအခြေအနေ

၂၀၂၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာအတွင်း ဧရာဝတီမြစ်ရေသည် ရွှေကူမြို့၊ ပခုက္ကူမြို့၊ ညောင်ဦးမြို့၊ ဆိပ်သာမြို့၊ ဟင်္သာတမြို့နှင့် ဧလွန်မြို့တို့တွင် တစ် ကြိမ်ခန့်စီ၊ ချင်းတွင်းမြစ်ရေသည် ဟုမ္မလင်းမြို့ ၊ ဖောင်းပြင်မြို့နှင့်မုံရွာမြို့တို့ တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်စီ၊ ခုဋ္ဌဝတီမြစ်ရေသည် မြစ်ငယ်မြို့တွင်တစ်ကြိမ်ခန့်၊ စစ် တောင်းမြစ်ရေသည် တောင်ငူမြို့နှင့် မဒေါက်မြို့တို့တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်စီ၊ ရွှေကျင်မြစ်ရေသည် ရွှေကျင်မြို့တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်၊ ပဲခူးမြစ်ရေသည် ပဲခူးမြို့ တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်၊ သံလွှင်မြစ်ရေသည် ဘားအံမြို့တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်၊ သောင် ရင်းမြစ်ရေသည် မြဝတီမြို့တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်၊ ငဝန်မြစ်ရေသည် ငါးသိုင်း ချောင်းမြို့နှင့် သာပေါင်းမြို့တို့တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်စီ၊ တိုးမြစ်ရေသည် မအူပင် မြို့တွင် တစ်ကြိမ် ခန့်နှင့် ဘီးလင်းမြစ်ရေသည် ဘီးလင်းမြို့တွင် တစ်ကြိမ် ခန့် ယင်းမြို့များ၏ စိုးရိမ်ရေမှတ် အသီးသီး အထက်သို့ ကျော်လွန်ရောက်ရှိ နိုင်သည်။

မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

စာ-၂မှ

ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပြီး နို့စားနွားသာမက အသားစားနွားမွေးမြူရေးကို

တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။

သိုးနှင့် ဆိတ်မွေးမြူရေးသည်လည်း နိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ထွန်း အောင်မြင်နေသည့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည့်အပြင် ဝက်မွေးမြူရေးနှင့် ကြက်မွေးမြူရေးတွင် လက်ရှိမွေးမြူရေး ကဏ္ဍသည်လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့် ပြန့်ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ကြောင်း၊ လှောင်အိမ် စနစ် အအေးခန်း အလုံပိတ်စနစ်များနှင့် ခေတ်မီမွေးမြူနေသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံ သူ၊ နိုင်ငံသားများအတွက် လူတစ်ဦးချင်း တစ်နှစ်စားသုံးရမည့် အသားနှင့် ကြက်ဥ္ပန္မန်းထား (Per Capital Consumption) တိုးတက်ထုတ်လုပ်နိုင် အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး နိုင်ငံသားများ၏ ကျန်းမာရေးအဆင့်မြင့်မားရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း။

ထို့အပြင် ရေချို၊ ရေငန်ငါး၊ ပုစွန်မွေးမြူရေးကဏ္ဍသည်လည်း စားရေရိက္ခာဖူလုံရေး အတွက်သာမက ပြည်ပဝင်ငွေရရှိရေးတွင် အရေးကြီး သည့် အခန်းကဏ္ဍ၌ ပါဝင်လျက်ရှိ သည့်အတွက် မွေးမြူရေးကဏ္ဍကို တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ကြရန်နှင့် ပြည်ပပို့ကုန်တိုးမြှင့်တင်ပို့ကာ နိုင်ငံခြားငွေပိုမိုရရှိမည့် ဖြစ်ကြောင်း။ မွေးမြူရေးမှ ထွက်ရှိသည့် အသား၊ ငါးများကို တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန် (Value Added) အနေဖြင့် ပြောင်းလဲထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချ

ခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းအသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စားစက်မှုလုပ်ငန်း (MSME) လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး မွေးမြူသူများအတွက်လည်း ဝင်ငွေ

ပိုမိုရရှိစေမည်ဖြစ်ကြောင်း။

စီးပွားရေးလျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း စီးပွားရေးလျင်မြွန်စွာ နိုင်ငံတော်၏ အကောင်အထည်ဖော် များသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားပြည်သူအများစု၏ အဓိကအသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းဖြစ်သကဲ့သို့ နိုင်ငံ့စီးပွားရေး၏ အသက်သွေးကြော လည်းဖြစ်ကြောင်း။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် အဓိကကျသည့်အတွက် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို အခြေခံသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း များ တိုး မြှင့်ဆောင်ရွက်ရေး၊ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးစားရေရိက္ခာဖူလုံရေး၊ ဆန်စပါးနှင့် ဆီထွက် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး၊ ပဲမျိုးစုံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး၊ အသား၊ ငါး၊ ရေထွက်ကုန်တိုးတက်ထုတ်လုပ်၍ ပြည်ပဈေးကွက်ကောင်းရရှိပြီး ပို့ကုန် တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရေးတို့ကို ဝန်ကြီးဌာနများအပါအဝင်၊ UMFCCI အသင်းအဖွဲ့ များ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၊ တောင်သူလယ်သမားကြီးများအားလုံးမှ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန်လိုကြောင်း တိုက်တွန်းပြောကြားသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မရှင်၏ တတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကော်မရှင်အတွင်းရေး မှူးက ရှင်းလင်းတင်ပြပြီး ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၊ တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်များ၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင် များအသင်းချုပ် (UMFCCI) ဥက္ကဋ္ဌနှင့် တာဝန်ရှိသူများက ယခင်အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် လိုက်နာဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုနှင့် ဆောင်ရွက်ဆဲ အခြေအနေများ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍများ ဘက်ပေါင်း စုံမှ တိုးတက်စေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး ဌာနများ၊ အသင်းအဖွဲ့ များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များက ဆက်လက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည့် အခြေ အနေများနှင့် စပ်လျှဉ်း၍ ရှင်းလင်းတင်ပြီဆွေးနွေးကြသည်။

ထို့နောက် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များအပေါ် လိုအပ်သည်များ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးပြီးနိဂုံးချုပ်အမှာစကားပြောကြားကာ

အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

သတင်းစဉ်

ංශුස්යානු නොංගලාදේ මූයින් සහ යන් ලංකුම් බොසේ කතු ගැන්නේ ලංකා නොංගලාදේ මූයින් සහ කොස්ට කතු වැනුම් ගෙන සේ

နေပြည်တော်၊ ဩဂုတ် ၂၇
ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်ယူထိန်းသိမ်းလျက်ရှိသည့် နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေအတွင်းရှိ ဆည်တမံများ၏ ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ဆက်စပ်ရေအား အဆောက်အအုံများအား စဉ်ဆက်မပြတ် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းကို ရေလှောင်တမံများတွင် အရေးပေါ် အခြေအနေ ကြုံတင် စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (Emergenacy Preparedness Plan -EPP)ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ဆည်တမံဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်များ၏ စစ်ဆေး အတည်ပြုချက်များအရ တမံများ၏ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်မရှိကြောင်း သိရသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးမင်းနောင် သည် ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးဗိုလ်ဗိုလ် ကျော်နှင့်တာဝန်ရှိသူများလိုက်ပါ လျက် ဩဂုတ် ၂၇ ရက်နေ့ နေ့လယ် ဝိုင်းတွင် နေပြည်တော် ဇေယျာသီရိ

မြို့နယ် ရေဆင်းကျေးရွာအနီးရှိ ရေဆင်းရေလှောင်တမံသို့သွားရောက် ပြီး ဝင်ရေ သိုလှောင်ထားရှိမှုနှင့် တ မံ ထိ န်း သိ မ်း စော င့် ရှော က် ရေး လုပ်ငန်းများကိုကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။ ရေဆင်းရေလှောင် တမံအနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင် ကန်ရေပြည့်နီးပါး သိုလှောင် ထားရှိပြီးဖြစ် ကြောင်း၊ ရေဝေရေလဲဧရိယာအတွင်း အဆက် မပြတ် မိုးရွာသွန်းနေသဖြင့် ပုံမှန် ထိန်းသိမ်းမှုအဖြစ် ရေထိန်းမျှော်စင် မှ ရေဆင်းမြောင်းအတွင်းသို့ ရေ ထုတ် လွှတ် လျှော့ ချခြင်းသာ ရှိပြီး ရေပိုလွှဲမှ ရေကျော်ကျခြင်းမရှိသေး စာ-၅ သို့

စပါးမျိုးစေ့ချစက်ဖြင့် မိုးစပါးပျိုးထောင်ခြင်း သရုပ်ပြပွဲကျင်းပ

ဝမ်းတွင်း၊ ဩဂုတ် ၂၂ 😂န္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ 🤅 ခရိုင်၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ် အတွင်းရှိ ဒေသခံတောင်သူများ အနေဖြင့် လက်မှုလယ်ယာစနစ်မှ စက်မှုလယ် အသွင်ကူးပြောင်းစေရန်၊ လုပ်သားရှားပါးမှု ပြဿနာအား ကျော်လွှားနိုင်စေရန်၊ စိုက်ပျိုးစနစ် မှန်ကန်ပြီးပန်းတိုင်အထွက်နှန်းတိုး စေရန်၊ ပျိုးထောင် စိုက်ပျိုးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများအားသိရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ စက်မှု လယ်ယာဦးစီးဌာန၊ အမှတ်(၆၀) စက်မှုလယ်ယာစခန်း၊ ဝဓ်းတွင်းမြို့ အမှတ်(၆၀) က၂ဂ၂၅-၂၀၂၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း စ ပါး မျိုး စေ့ ချ စ က် (Seed ling မိုးစပါးပျိုးထောင် Machine)ဖြင့် ခြင်းသရုပ်ပြပွဲကို ယနေ့နှံနက်ပိုင်း က ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်၊ ရိုးစုံကျေးရွာ အုပ်စု၊ သပြေသာကျေးရွာ၊ ကွင်း အမှတ် ၁၆၀၂၊ ဦးပိုင်အမှတ်ဂု၃/၃၊ တောင်သူဦးထွန်းထွန်းဦး၏ လယ်

မြေတွင်ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

ဝဓ်းတွင်းမြို့နယ်၊ စက်မှုလယ် ယာဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူး ဦးသက်ထက်ဇော်က စပါး မျိုးစေ့ချ စက် (SeedlingMechine) ဖြင့် စပါး ပျိုးထောင်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး များ၊ စက်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ သိရှိနားလည် သင့်သည့် အချက်များနှင့် စပါး မျိုးစေ့ချစက်ဖြင့် ပျိုးထောင်ပြီးသော ပျိုးဗန်းများအား ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်ရမည့်အချက်များအား ရှင်း

လင်းပြောကြားခဲ့သည်။ အဆိုပါသရုပ်ပြသပွဲသို့ တက် ရောက်လာကြသည့် ဝမ်းတွင်း မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်အုပ်ချုပ်ရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးရဲမြင့်သိန်း၊ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးကြီးကြပ်အဖွဲ့ ဝင် များနှင့်တာဝန်ရှိသူများ၊ ပန်းတိုင်အထွက်နှုန်းရရှိရေးဆောင် ရွက်မည့် ရိုးစုံကျေးရွာအုပ်စုနှင့် အနီး ပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာအုပ်စု များမှ ဒေသခံ တောင်သူ ၅၀ ဦးတို့သည် စပါးမျိုးစေ့ချစက် Machine)ဖြင့်မိုးစပါးပျိုးထောင် ခြင်းသရုပ်ပွဲအား ကြည့်ရှပြီးသရုပ်ပြ ပွဲနှင့်အတူ ခင်းကျင်းပြသထားသည့် လက်စွဲမျိုးစေ့ချကိရိယာ Seeder)၊ လက်ဆွဲကောက်စိုက်စက် နှင့် စပါးမျိုးစေ့ချက်ရိယာ(10 Rows Seeder)များအား စိတ်ပါဝင်စားစွာ လေ့လာခဲ့ကြောင်းသိရှိရသည်။AMD

စာ-၄ မှ

ကြောင်း သိရသည်။

အလားတူ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး နှင့်အဖွဲ့ သည် ပေါင်းလောင်းရေ လှောင်တမံ သို့ ရောက်ရှိစစ်ဆေးကြ ရာ တာဝန်ရှိသူများက အထက် ပေါင်းလောင်းတမံ ရေပိုလွှဲမှ ရေ ထုတ်လွှတ်နေမှု၊ ရေဝေရေလဲဒေသ အတွင်းမိုးရွာသွန်းမှုနှင့် စီးဝင်ရေ ပမာဏ၊ နောက်မိုး ဆက်လက်ရွာ သွန်းနိုင်မှုနှင့် ရေပိုလွှဲမှ စီးထွက် သည့် ရေ ပ မာ ဏ တို့ ကို ရှ င်း လ င်း တင်ပြကြသည်။

တင်ပြချက်များအပေါ် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက လက်ရှိရေသိုလှောင်ထား ရှိမှု ပမာဏအရ တမံကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို စိုးရိမ်ဖွယ်မရှိ သော်လည်း သတ်မှတ်ထားသည့် စောင့်ကြည့်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်း များကို ကြပ်ကြပ်မတ်မတ်ဆောင် ရွက်ရန်နှင့် (EPP)ပါ လုပ်ငန်းစဉ် များအတိုင်း တိတိကျကျလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရန် တာဝန်ရှိသူများ အား ဆွေးနွေး မှာကြားသည်။

ယနေ့နံနက်ပိုင်းတိုင်းထွာချက် များအရ ပေါင်းလောင်းရေလှောင် တမံ့ တွင် မိုးရေချိန် ၃ ဒသမ ၅ လက်မခန့်ရွာသွန်းခဲ့ကြောင်း၊ အထက် ပေါင်းလောင်းတမံနှင့် ရေဝေရေလဲ စီးဝင်ရေများကြောင့် ဒေသများမှ ပေါင်းလောင်းရေလှောင်တမံ၏ ရေ ပိုလွှဲမှ ၅ ပေခွဲခန့် ရေကျော်ကျလျက် ရှိကြောင်း၊ အဆိုပါစီးဆင်းရေများ သည် ပေါင်းလောင်းမြစ်နှင့် တစ်ဆက် တည်းဖြစ်သော စစ်တောင်းမြစ် အတွင်း စီးဆင်းလျက်ရှိခြင်းကြောင့် ဒေသအတွင်း ရေကြီးရေလျှံမှုဖြစ် ပေါ် ရန်မရှိကြောင်းနှင့် နေပြည်တော် ကောင်စီနယ်မြေအတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသော ရေကြီး ရေလျှံမှ များသည် မိုးအဆက်ပြေတ်ရွာသွန်း နေခြင်းကြောင့် ဒေသအတွင်းရှိ လယ်ကွင်းများ လျှိုမြောင်များမှ စီး ဆင်းလာခြင်းဖြစ်ပြီး ယာယီရေကြီး ရေလျှံမှုမျှသာဖြစ်ကြောင်း

ထိုမှတဆင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး နှင့်အဖွဲ့သည် ဥတ္တရသီရိမြို့နယ်၊ ကျွဲ ရှင်းရွာအနီးရှိ ငလိုက်ရေလှောင်တမံ သို့ ရောက်ရှိကြရာ တာဝန်ရှိသူများ က ရေပြည့်အမှတ်ရောက်ရှိရန် တစ် ပေခွဲခန့် လိုအပ်နေမှု နှင့် ရေပိုလွှဲမှ ရေကျော်စီးဆင်းမှု မရှိသေးသည့် အခြေအနေများ၊ နေ့စဉ် ဆည်ရေ အမှတ်များ၊ ဒေသ၏ နေ့စဉ် မိုးရေချိန်မှတ်တမ်းများ ကို ရှင်းလင်း တင်ပြ ကြသည်။

တင်ပြချက်များအပေါ် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက ယခုနှစ်မိုးရာသီတွင် ဆည်တမံများ ရေပြည့်သိုလှောင်နိုင် မှုအရ လာမည့် ဆောင်းသီးနှံ နှင့် နွေ သီး နှံ များ စို က် ပျိုး ခြ င်း အ တွ က် ဧရိယာအလိုက် စိုက်ပျိုးမည့်သီးနှံ ၊ ရေလိုအပ်ချက် စသည့် ရေပေးဝေမှု လုပ်ငန်းများ စနစ်တကျ စီမံနိုင်ရေး ကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ကြရန် ဆွေးနွေး မှာကြား သည်။

ယနေ့ နံနက်ပိုင်းကလည်း ဒုတိယ

ဝန်ကြီး ဦးဗိုလ်ဗိုလ်ကျော်နှင့် တာဝန် ရှိသူများသည် နေပြည်တော်၊ တပ် ကုန်းမြို့နယ်၊ ကင်းသာရေထိန်းတမံ သို့သွားရောက်ပြီး ရေဆင်းဧရိယာ အတွင်း မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခဲ့ သဖြင့် တမံအတွင်းသို့ စီးဝင်ရေ များပြားစွာဝင်ရောက်ခဲ့မှု၊ တမံဘေး ကင်းလုံခြုံရေးအတွက် ကြိုတင် ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင် ရွက်နေမှု တို့ကို ကွင်းဆင်းကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။

အလားတူ ဆင်သေရေလွှဲဆည် သို့သွားရောက်ပြီး ယာယီရေတား တမံ မကျိုးပေါက်စေရေး၊ သဲထုတ် ရေတံခါးများမှ ရေထုတ်လွှတ်မှု၊ ရေ သောက်စနစ်အတွင်းရှိ ရေပေးမြောင်း နှင့် ရေပေးအဆောက်အအုံများ ရေကြီး ရေလျှံမှုကြောင့် ထိခိုက်မှုလျော့ပါး သက်သာစေရေးအတွက် ကြိုတင် ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် နေမှုတို့ကိုကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့ကြောင်း သတင်း ရရှိသည်။

MOALI

၄၆ကြိမ်မြောက်အာဆီယံလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တော ဆိုင်ရာဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေး၏ အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီး များ အထူးအစည်းအဝေးနှင့် ဆက်စပ်အစည်းအဝေးများအား မြန်မာနိုင်ငံက အိမ်ရှင်နိုင်ငံအဖြစ် လက်ခံကျင်းပ

နေပြည်တော်၊ သြဂုတ် ၂ဝ
မြန်မာနိုင်ငံက အိမ်ရှင်နိုင်ငံအဖြစ်
လက်ခံကျင်းပသည့် ၄၆ ကြိမ်မြောက်
အာဆီယံ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်
သစ်တောဆိုင်ရာဝန်ကြီးများ အစည်း
အဝေး၏ အဆင့်မြင့် အရာရှိကြီးများ
အထူးအစည်းအဝေးနှင့် ဆက်စပ်
အစည်းအဝေးကို သြဂုတ် ၁၉ ရက်မှ
၂ဝ ရက်အထိ အွန်လိုင်းစနစ်ဖြင့်
ကျင်းပခဲ့ရာ စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး
နှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း
ဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
ဒေါက်တာသန္တာကြည်က သဘာပတိ
အဖြစ်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အစည်းအဝေး ပထမနေ့တွင် အာဆီယံ အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံများ မှ ကိုယ်စားလှယ် ၅၁ ဦး၊ တီမောလက်စ်တေနိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ် ၄ ဦး၊ အာဆီယံ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးမှ တာဝန်ရှိ ကိုယ်စား လှယ် ၁၀ ဦး၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများဖြစ်သည့် CGIAR၊ CPOPC၊ CSIRO၊ ERIA၊ GIZ၊ TAF GTEI၊ FAO၊ GHD and Boeing Sattva Consulting SCeNe Coalition၊ Singapore Crawfish၊ SEAFDEC နှင့် US-ABC တို့မှ ကိုယ်စားလှယ် ၂၅ ဦး၊ ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနဖြစ်သည့် သယံဧာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ကိုယ်စားလှယ် ၂၄ ဦး၊ စုစုပေါင်း ကိုယ်စားလှယ် ၁၁၄ ဦး ပါဝင်တက်ရောက်ကြသည်။

ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် SOM-AMAF Leader ဖြစ်သူ စီမံကိန်း ဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာသန္တာကြည်က အဖွင့်အမှာစကား များ ပြောကြားရာတွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ၃၁ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစီးပွားရေး ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးနှင့် ၄၆ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံထိပ်သီး အစည်း အဝေးများသည် အာဆီယံဒေသတွင်း စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်

မှတ်တိုင်များဖြစ် အရေးပါသော ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ရေးဆွဲခဲ့သောမှ ဘောင် ၂ ခုဖြစ်သည့် ၂၀၄၅ ဆီသို့ မျှော်မှန်းသည့် စားရေရိက္ခာ၊ စိုက် ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောကဏ္ဍဆိုင်ရာ အာဆီယံခေါင်းဆောင်များ၏ ကြေညာ ချက်နှင့် စားရေရိက္ခာ၊ စိုက်ပျိုးရေး နှင့် သစ်တောကဏ္ဍဆိုင်ရာ အာဆီ ယံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးမူဘောင်-၂၀၄၅ တို့သည် ဒေသတွင်းလယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အရေးပါသည့် လမ်းပြမြေပုံများဖြစ် ကြောင်း၊ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အကြား ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ပြီး ရေရှည်တည် တံ့သော့ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တော ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ဘုံရည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဆောင်ရွက် ရာတွင် အဆင့်မြင့်အရာရှိများနှင့် ကိုယ်စား လှယ်များအားလုံးအား တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်း ပါဝင်ကြပါရန် လေးနက်စွာ တိုက်တွန်းကြောင်းပြောကြားသည်။

အစည်းအဝေးတွင် စားရေရိက္ခာ ကဏ္ဍမှ ကျင်းပခဲ့သည့် အစည်းအဝေး ၄ ခု၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှ ၆ ခု၊ စိုက်

ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောထွက်ကုန်များ ကဏ္ဍမှ ၁ ခုနှင့် သစ်တော်ကဏ္ဍမှ ၁ ခု တို့၏ အစည်းအဝေးအစီရင်ခံများကို အသီးသီး ဆွေးနွေးတင်ပြဲခဲ့ကြပြီး စားရေရိက္ခာ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောကဏ္ဍဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ် ၂၃ ခုအား ၄၇ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးတွင် အတည်ပြုရန်နှင့် လုပ်ငန်း ၇ ရပ်အား မှတ်တမ်းတင်ရန် ဆွေးနွေးသဘောတူခဲ့ကြသည်။ ဆက်လက်၍ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ် ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများ၏ တင်ပြချက်များအပေါ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး စားရေ ရိက္ခာ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောကဏ္ဍ များတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့် တင်ရန် အာဆီယံအဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံများမှ ကတိကဝတ် ပြုခဲ့ကြသည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံအပေါင်းသုံး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေး၏ အဆင့်မြင့်အရာရှိများ အထူး အစည်းအဝေးနှင့် ၁၀ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံ-ရုရှား လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောဆိုင်ရာဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေး၏ အဆင့်မြင့်အရာရှိများ အစည်း အဝေးများကို ဩဂုတ်၂၀ ရက်တွင် ဆက်လက် ကျင်းပခဲ့ကြောင်း သတင်းရ

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သို့ ဆန်တင်ပို့မှုများသောကြောင့် အိန္ဒိယတွင် ဆန်ဈေး နှစ်ရက်အတွင်း ၁၄ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်

ဘင်္ဂလားခေ့ရှိသို့ ဆန်အမြောက် အမြား တင်ပို့နေသည့် ကုန်သည်ကြီး များ၏ လှုပ်ရှားမှုကြောင့် အိန္ဒိယ ပြည်တွင်းဆန်ဈေးနှုန်းများ ၂ ရက် အတွင်း ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရုတ်တရက် မြင့်တက်သွားခဲ့ ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဘင်္ဂလားခေ့ရှ်အစိုးရက ဆန်တန်ချိန် ငါးသိန်းကို အကောက် ခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးထားသော ကြောင့် ယင်းသို့ပြည်တွင်းဈေးကွက် ကမောက်ကမဖြစ်မှု ပေါ်ပေါက်လာ ခြင်းဖြစ် သည်။

အနောက်ဘင်္ဂလားပြည်နယ်၊ ဥတ္တာပရာခေ့ရှိပြည်နယ်၊ အိန္ဒိယ တောင်ပိုင်းမှ ကုန်သည်များ သည် ဘင်္ဂလားခေ့ရှ်အစိုးရ၏ ဆန်တင် သွင်းခွန် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း ယာယီဖြေ လျော့မည့် အစီအစဉ်ကို ကြိုတင် သတင်းရရှိထားပြီး Petrapole နယ်စပ် (အိန္ဒိယ-ဘင်္ဂလားခေ့ရှ် နယ် စပ်) အနီးရှိ ၎င်းတို့၏ ကုန်လှောင်ရုံ များတွင် ကုန်စည်များကို အဆင်သင့် ထားရှိထားကြောင်း သိရသည်။ ဘင်္ဂလားခေ့ရှ် အစိုးရ၏ သွင်းကုန် ခွန် ဖယ်ရှားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တရားဝင် ကြေညာချက်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ထုတ် ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စားသုံးသူဈေးကွက်တွင် Swarna အမျိုးအစား ဆန်သည် တစ်ကီလို လျှင် ၃၄ ရူပီးမှ ၃၉ ရူပီး အထိ မြင့် တက်ခဲ့ပြီး Miniket အမျိုးအစားမှာ တစ်ကီလိုလျှင် ၄၉ ရူပီးမှ ၅၅ ရူပီး အထိ တက်သွားကာ Ratna အမျိုး အစားသည် ယခင်က တစ်ကီလို
လျှင် ၃၆-၃ဂ ရူပီးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက
ရူပီး ၄၁-၄၂ ဖြင့် ရောင်းချနေ
ကြောင်း သိရှိရသည်။ Sona
Masoori မျိုးကွဲ ဆန်အမျိုးစား၏
ဈေးနှုန်းမှာလည်း ယခင် က တစ်
ကီလိုလျှင် ၅၂ ရူပီး မှ ၅၆ ရူပီးအထိ
မြင့်တက်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

သောကြောင့် ဥတ္တာပရာခေ့ရှိ ပြည်နယ် နှင့် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ ဆန်စက်များသည် ကုန်းလမ်းမှ ဆန် တင်ပို့နေကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြော ကြားခဲ့သည်။

Swarna ဆန်အမျိုးအစားကို အိန္ဒိယနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းတွင် စားသုံးကြ ပြီး Miniket အမျိုးအစား ဆန်သည်

ဆန်တင်ပို့ခြင်းနှင့် ဈေးကွက် ရှာဖွေရေးကုမ္ပဏီ RiceVilla ၏ CEO ဖြစ်သူ Suraj Agarwal က ဘင်္ဂလား ခေ့ရှ်အမျိုးသားအခွန်များ ဘုတ်အဖွဲ့ သည် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မွန်းလွဲပိုင်းတွင် သွင်း ကု န် ခွ န် ဖျ က် သိ မ်း ကြော င်း ကြေညာခဲ့ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ထရပ် ကားများသည် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ညမှ စတင် ကာ ဘင်္ဂလား ခေ့ရှိနိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှု များ စတင်ခဲ့ကြောင်း၊ Petrapole-Benapole နယ်စပ်မှတစ်ဆင့် ဆန် တင်ပို့ရာ တွင် ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှု နှင့် စရိတ်စကအရ ပိုမိုယှဉ်ပြိုင်နိုင် အိန္ဒိယအရှေ့ပိုင်းနှင့် အရှေ့မြောက် ပြည်နယ်များတွင် ရေပန်းစားသည်။ Ratna မျိုးစိတ် သည် အိန္ဒိယ မြောက်ပိုင်းတွင် ရေပန်းစားသော် လည်း Sona Masoori သည် တောင် ပိုင်းပြည်နယ် များတွင် အများဆုံး စားသုံးကြောင်း သိရှိရသည်။

ဆန်တင်သွင်းခွန် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း ကို ဖယ်ရှားရန် ဘင်္ဂလားခေ့ရှ်အစိုးရ ၏ ဆောင်ရွက်မှုသည် နိုင်ငံ၏ဈေး ကွက်တည်ငြိမ်စေရန်နှင့် စားသုံးသူ များ အား ငွေ ကြေး ဖော င်း ပွ မှု မှ သက်သာရာရစေရေး ကူညီပေးရန် အတွက် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဘင်္ဂလားခေ့ရှိနိုင်ငံ သည် ပြည်တွင်း ဝယ်လိုအား ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် ဆန်တန်ချိန် ၁၃ သိန်း တင်သွင်းခဲ့ရပြီးနောက် ၂၀၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ် တွင် ဆန်ဈေးနှုန်း သည် ၁၆ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်ခဲ့ ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဆန်တင်ပို့ရောင်းချသည့်ကုမ္ပဏီ

ဆန်တင်ပို့ရောင်းချသည့်ကုမ္ပဏီ Halder Venture Limited ၏ မန်နေ ဂျင်းဒါရိုက်တာ Keshab Kumar Halder က ကမ္ဘာ့ဆန်ဈေးကွက်တွင် ထုတ်လုပ်မှုပိုလျှံနေပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံ တွင် လည်း အစိုးရနှင့်ဂိုဒေါင်များ တွင် လုံလောက်သော အရန်ဆန် စပါးများ ရှိနေပါကြောင်း၊ ထိုသို့ သော အခြေအနေများကြောင့် ကမ္ဘာ့ ဆန်ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းလျက်ရှိ ရာ၊ ဘင်္ဂလားခေ့ရှ်မှ ဝယ်ယူမှုများ သည် အိန္ဒိယဆန်ဈေးကွက်အား ဝယ်လိုအားဖန်တီးပေးပြီး ကမ္ဘာ့ ပေါက်ဈေးကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လိုက်လျောည်ထွေဖြစ်အောင် ဖန်တီး ခြင်းအားဖြင့် အိန္ဒိယဈေးကွက်ကို လတ်တလောကျဆင်းမှုမှုပြန်လည် နာလန်ထူလာရန် ကူညီပေးမည် ဖြစ်ကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။

ယခုကဲသို့ ဘင်္ဂလားခေ့ရှ်နိုင်ငံမှ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည့် အချိန်တွင် မြန်မာ့ဆန်တင်ပို့မှုများ မြှင့်တင်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းသင့်ပါ ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။ မျိုးမြင့်မောင်

Rice prices in India jump 14% in two days as traders rush to Bangladesh, The Economic Times, August 14, 2025.

ဂျပန်တွင် အရန်ဆန်ထုတ်ရောင်းပေးမှု ကျဆင်းလာသည့်အတွက် ဆန်ဈေးနှုန်းများ ပြန်လည်မြင့်တက်လာလျက်ရှိ

တျွေးနှုန်းချိုသာသည့် အရန်ဆန် များကို ဂျပန်အစိုးရမှ ထုတ်ရောင်း ပေးမှုမှာ ကျဆင်းလာ သည့်အတွက် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ စတိုးဆိုင်များတွင် ရောင်းချသည့် ဆန်ဈေးနှုန်းများမှာ လွန်ခဲ့သည့်ရက်သတ္တပတ်နှင့် နှိုင်း ယှဉ်ပါက ၁ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း မြင့် ဟက်ခဲ့ကြောင်းနှင့် ရက်သတ္တ ၁၀ ပတ်အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် မြင့် တက်ခဲ့ကြောင်း ဂျပန်စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ကြီး ဌာနက ထုတ်ပြန်ထား ကြောင်း ၅-၈-၂၀၂၅ ရက်နေ့ထုတ် The Asahi Shimbun သတင်းစာ တွင် "Rice price edges up again as impact of reserve release fades" ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့သည်။

အဆိုပါ သတင်းတွင် အခွန် ကျသင့်ငွေ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ပြီး သည့် ဆန် ၅ ကီလိုဂရမ် ၁ အိတ်၏ ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ ၂၁-ဂ-၂၀၂၅ ရက် နေ့မှ ၂၇-ဂ-၂၀၂၅ ရက်နေ့အထိ ရက် သတ္တ ၁ ပတ်တာ ကာလအတွင်း ၃,၆၂၅ ယန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅ ဒေါ်လာ) ရှိခဲ့ကြောင်းနှင့် ယခင် အပတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၄၀ ယန်း များပြားလာခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထား ပါသည်။

အပတ်စဉ်ထုတ်ပြန်လျက်ရှိသည့်
ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပျမ်းမျှဆန်ဈေးနှုန်းမှာ
ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပျမ်းမျှဆန်ဈေးနှုန်းမှာ
ဂျပန်နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ စတိုးဆိုင်
၁,၀၀၀ ကျော်တွင် လက်လီရောင်းချ
သည့် ဆန်ဈေးနှုန်းများကို သုတေ
သနကုမ္ပဏီက ပျမ်းမျှတွက်ချက်၍
ထုတ်ပြန်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊
ဂျပန်အစိုးရမှ အရန်ဆန်များ ထုတ်
ရောင်းပေးမှုနှေးကွေးလာခြင်းကြောင့်
ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ဆန်ဈေးနှုန်းများမှာ
ပြန် လည်မြင့်တက်လာခြင်းဖြစ်
ကြောင်းနှင့် ယခင်နှစ်နှင့်နိုင်းယှဉ်
ပါက ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်လာ
ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။
အမှတ်တံဆိပ်ပါရှိသည့် ဆန်

အမှတတဆပပ၊ရှသည့ ဆန များ၏ ဈေးနှုန်းမှာ ၅ ကီလိုဂရမ် ၁ အိတ်လျှင် ၄,၂၄၇ ယန်း ရှိခဲ့ပြီး၊

ယခင်အပတ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၇ ယန်း (သုညဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း) ကျ ဆင်းခဲ့ကြောင်းနှင့် ၂ ပတ်တာ အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် ကျဆင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

အစိုးရမှ ထုတ်ရောင်းပေးသည့် အရန်ဆန်များ အပါအဝင် ဈေးနှုန်း ချိုသာသည့် ဆန်များမှာမူ ၅ ကီလိုဂရမ် ၁ အိတ်လျှင် ၃,၁၃၃ ယန်း ရှိခဲ့ပြီး၊ ယခင်အပတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၄၅ ယန်း (၁ ဒသမ ၅ ရာခိုင် နှုန်း) မြင့်တက်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံရှိ ဆန်များအားလုံး၏ ပျမ်းမျှဆန်ဈေးမှာ ၁၂-၅-၂၀၂၅ ရက် စာ-၇ သို့

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဥဇဘက်ကစ္စတန်နိုင်ငံတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံ ဝါနှင့် ဝါထွက်ပစ္စည်း ခံနိုင်ရည်ရှိသော ဝါမျိုးများ သင့်တော်သော ဈေးနှုန်းဖြင့် ရရှိရေး ကြိုးပမ်း ကုန်ထုတ်လုပ်

ကုန်သည်များနှင့် ငန်းရှင်များအသင်း သည် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ခံနိုင်သော၊ မြင့်မား သောအပူချိန်နှင့် ပိုးမွှားရောဂါဒဏ်ခံ နိုင်သော၊ အထွက်နှုန်း မြင့်မားသော ဝါမျိုးများကို သင့်တင့်သောဈေးနှုန်း ဖြင့် ရရှိရန် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဥဇဘက် ကစ္စတန်နိုင်ငံတို့နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရ

Premium cotton နှင့် nonpremium cotton ကြားတွင် ကြီးမားသော ဈေးနှုန်းကွာဟချက်ရှိ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝါစိုက်ပျိုးသူ တောင်သူများအနေဖြင့် စီးပွားဖြစ် အကျိုးအမြတ် ရရှိရန်အတွက် premium pedigree cotton မျိုး များကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ် သည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဝါ မျိုးကောင်းများကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုး ခြင်းမရှိပါက အထွက်နှုန်းနည်းပြီး မြင့်မားသောစွန့်စားမှုများကို ကြုံတွေ့ ရနိုင်ပါသည်။

ဝါကြိတ်စက်ရုံလုပ်ငန်းရှင်များ အနေဖြင့်လည်း အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း များကို ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်သည့်အတွက် ထုတ်ကုန်အရည်အသွေး သေချာစေ ရန်၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို လျှော့ချ ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရ သော လုပ်ငန်းခွင်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းရန် သန့်ရှင်းသပ်ရပ်စွာနှင့် စနစ်တကျလည်ပတ်ရေးအား ဦးစား ပေး ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ဝါစိုက်ပျိုးသူ တောင်သူများ အနေဖြင့် ဝါမျိုးစေ့များ၏ အပင် လက္ခဏာ တသမတ်တည်း ဖြစ်မှုကို

လျစ်လျူရှု့ခဲ့ပါက ၎င်းတို့၏ ကြိုပမ်း အားထုတ်မှုမှာ အချည်းနှီး ဖြစ်မည် ဖြစ်သည်။ ဝါကြိတ်စက်ရုံ လုပ်ငန်း ရှင်များအနေဖြင့် ဝါမျိုးများကို အမျိုး အစား ခွဲခြားပြီး လုပ်ငန်းစဉ်များ အား စနစ်တကျ လည်ပတ်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးများကို ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဝါ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာတွင် ရင်းနှီးခဲ့ရ သောအချိန်များ၊ ကြိုးပမ်း အားထုတ် အရင်းအမြစ်များမှာ အလဟဿဖြစ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် နှောက်ပိုင်းတွင် ဝါအခြေခံ့ သည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ အပေါ် သက်ရောက်မှုများဖြစ်စေပြီး အခြား ဆိုးရွားသော အကျိုးဆက်များ ဖြစ် စေကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံ ဝါနှင့် ဝါ ထွက်ပစ္စည်း ကုန်သည်များနှင့် ကုန် ထုတ်လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်း၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ပြောကြား

မြန်မာနိုင်ငံ ဝါနှင့်ဝါထွက်ပစ္စည်း ကုန်ထုတ်လုပ် ကုန်သည်များနှင့် ငန်းရှင်များအသင်းအနေဖြင့် အဆိုပါ ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်သည့် ဦးစီးဌာနများသို့ အကြောင်းကြား ထား ပြီး ဖြစ်သည်။ ဝါစိုက်တောင်သူ များအတွက် အထွက်နှုန်းကောင်း သော ဝါမျိုးများ ရရှိရန်နှင့် ဝါ ဈေးနှုန်း ကောင်းများ ရရှိစေရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ Gujarat ပြည်နယ်၊ Rajkot မြို့တွင် တည်ရှိသည့် OOO Farms ကိုယ်စားပြု International Federation of Intellectuals and Changemakers အသင်းချုပ်အနေဖြင့် အထွက်နှုန်းကောင်းသော ဝါမျိုးများ ရရှိရေး အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရန် ဆန္ဒရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြော ကြားခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဝါနှင့်

ဝါထွက်ပစ္စည်း ကုန်သည်များ နှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း သည် အဆိုပါ ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ counterpart များနှင့် ညဂုတ် ၁၄ ရက်နေ့တွင် Zoom စီးပွားရေးနှင့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရေးဝန်ကြီးဌာန

ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှု မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့ ကပြောကြားသည်။ ထို့ပြင် ဥဇဘက်ကစ္စတန်နိုင်ငံ အနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့၏ စိုက်ပျိုး ရေးဦးစီးဌာနမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပိုးမွှား ကင်းစင်ပြီး အထွက်နှုန်း မြင့်မား သော ဝါမျိုးအား ပေးအပ်လိုကြောင်း အသိပေးခဲ့ကြောင်း သြဂုတ် ၇ ရက် နေ့တွင် မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင် ရေးအဖွဲ့၏ ပြောကြားချက်အရ သိရှိ

မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စ က် မှု လ က် မှု လု ပ် င န်း ရှ င် များ ္ ပင္ဆနဲင္ မြန်မာနိုင်ငံ ဝါထွက်ပစ္စည်း ကန္က်င္း ကုန္တ်ကင္ ကုန်သည်များနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း တို့သည် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနများ သို့ ရေ့ဆက်လက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ပရိမီယံ ဝါ မျိုးများစာရင်းကိုပေးပို့ပြီးဖြစ် ကြောင်း သိရှိရသည်။

နွေးနွေးအောင်

https://www.gnlm.com.mm/ myanmar-partners-with-indiauzbekistan-to-boost-cottonresilience-fair-pricing/

စာ-၆ မှ

နေ့မှ ၁၈-၅-၂၀၂၅ ရက် နေ့အတွင်း အမြင့်ဆုံးဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ ဆန် ၅ ကီလို ဂရမ် ၁ အိတ်လျှင် ၄,၂၈၅ ယန်းရှိခဲ့ ကြောင်းနှင့် အဆိုပါ ဈေးနှုန်းမှာ ယခင်နှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂ ဆ ကျော် မြင့်တက်ခဲ့ကြောင်း၊ ဂျပန့် အစိုးရအနေဖြင့် ယခင်က အစိုးရ၏ အရန်ဆန်များကို လေလံစနစ်ဖြင့် ရောင်းချပေးခဲ့ရာမှ နောက်ပိုင်းတွင် စတိုး ဆိုင်များနှင့် လက်လီအရောင်း တိုက်ရိုက်ဖြန့်ဖြူး ဆိုင်များထံ ရောင်းချပေးခဲ့ကြောင်း၊ ရောင်း ချပေးခဲ့သည့် အရန်ဆန်များ ကို စတိုးဆိုင်များအနေဖြင့် ၂၀၂၅ ခု နှစ်၊ မေမှ စတင်၍ ၅ ကီလိုဂရမ် ၁ အိတ်လျှင် ၂၀၀၀ ယန်းဖြင့် ပြန်လည် ဖြ နို့ ဖြူး ရော င်း ချ ပေး ခဲ့ ကြော င်း ၊ ဈေးနှုန်းချိုသာသည့် အရန် ဆန်များ ဈေးကွက်အတွင်း ဝင်ရောက်လာ သည်နှင့်အမျှွဲဆန်ဈေးနှုန်းမှာ ကျွ ဆင်းခဲ့ကြောင်း၊ သို့ သော် အရန်ဆန်

များ ထုတ်ရောင်းပေးမှု နှေးကွေး လာခဲ့သည့် ဇူလိုင်လမှ စီတင်၍ ဆန် ဈေးနှုန်းများ မှာ ဆက်လက်ကျဆင်း ခြင်းမရှိဘဲ တန့်နေခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြ ထားသည်။

ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် ရှီဂဲရ အီရှီဘာ အနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်း ဆန်ထုတ် လုပ်မှုမြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် ဆယ် စုပေါင်းများစွာ ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ဆန် ထုတ် လုပ် မှု လျှော့ ချ ရေး မူ ဝါ ဒ ကို ပြင်ဆင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိ ဂျပန်အစိုးရအနေဖြင့် ခေတ်မီနည်းပညာများ အသုံးပြုခြင်း နှင့် အကြီးစား စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် ခြင်းအပါအဝင် ဆန်အထွက်နှုန်းမြှင့် တင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ချမှတ် နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ် ကြောင်း၊ ထို့အတူ ပို့ကုန်မြှင့်တင်နိုင် ရေးအတွက်လည်း ဆောင်ရွက် သွား မည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဆန်ဝယ်လိုအား ကျဆင်းလာနိုင်

သည့်အတွက် အစိုးရအနေဖြင့် ဆန် ပိုလျှုံမှုကို ကာကွယ်နိုင် ရေးနှင့် ဆန်

ဈေးနှုန်း ပျက်ယွင်းမှုများ မဖြစ်ပေါ် ု ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်များ တွင် စပါးစိုက်ဧက လျှော့ချရေးမူဝါဒ ကို ချမှတ်အကော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ အဆိုပါ မူဝါဒ သည် စပါးစိုက်ပျိုးသည့် တောင်သူ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအပေါ် များ၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်စေမှုကြောင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဖျက်သိမ်းခဲ့ ကြောင်း၊ သို့သော် အစိုးရအနေဖြင့် စားသုံးရန်အတွက် ထုတ်လုပ်ခြင်း အစား တိရစ္ဆာန်အစာအဖြစ် ထုတ်လုပ် မည့် စပါးစိုက်တောင်သူများအပေါ် ထောက်ပံ့ကြေးမျှားပေးခြင်း အပါ အဝင် ဈေးကွက်အတွင်း ရောင်းချ နိုင်သည့် ဆန်ပမာဏကို ထိန်းချုပ် ခြင်းဖြင့် အဆိုပါ မူဝါဒကို ဆက်လက် ပုံပိုးခဲ့ကြောင်း ပါရှိသည်။

နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ကြာ ကျင့်သုံး ခဲ့သည့် ထိုမူဝါဒကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံရှိ စပါးစိုက်ဧက၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျ ဆင်းခဲ့သည့်အပြင် အစိုးရမှ ထောက်ပုံ ကြေးများ ပေးရသည့်အတွက် ပြည်

သူ့ဘဏ္ဍာငွေများလည်း အများအပြား ကုန်ကျခဲ့သည်။

ကိုဗစ်-၁၉ အလွန်ကာလတွင် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ခရီးသွားဧည့်သည်များ အများအပြား လာရောက်ခဲ့သည့် အတွက် ဆန်စားသုံးမှုမြင့်မားကာ ဆန်ဝယ်လိုအား မြင့်မားချိန်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၌ အပူချိန်မြင့်မားကာ ဆန်အထွက်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့သည့် အတွက် ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလို အား မညီမျှမူများ ဖြစ် ပေါ် ကာ နိုင်ငံ အတွင်း ဆန်ပြတ်လပ်မှုများ ဆိုးရွား စွာ့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် စွာ ဖြစ်ပေါခ့ နိုင်ငံအတွင်း ဆန်ပြတ်လပ်မှုနှင့် ဆန်ဈေးနှုန်း အဆမတန်မြင့်တက်မှု ကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရမှ နိုင်ငံ့ အရန်ဆန်များကို ထုတ်ရောင်း ပေးခဲ့သော်လည်း လက်ရှိအချိန်တွင် ဆန်ဈေးနှန်းများ ဆက်လက်မြင့် တက်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိသည်။

ကျွန်

တော်တို့နိုင်ငံမှာ နို့နှင့် နို့ထွက်ပစ္စည်းများ မလုံ လော က် တဲ့ အ တွ က် နို့ဆီ၊ နို့မှုန့်၊ နို့စိမ်းနှင့်အ

သင့်သုံး နို့ထွက်ပစ္စည်းများ စတဲ့ နို့ထွက်ပစ္စည်းများကိုပြည်ပမှ နှစ်စဉ် ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀ ဖိုးခန့် တင်သွင်း နေရပါတယ်။ ပြည်တွင်းမှ ထုတ်လုပ် သော နို့ထွက်ပစ္စည်းများရဲ့ အရည် အသွေးနဲ့ ဈေးနှုန်းကလည်း ပြည်ပ က တင်သွင်းတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ယှဉ်ပြိုင်နေရတဲ့ အခြေအနေမှာ ရှိပါ တယ်။ ဒါ့ကြောင့် အရည်အသွေး ကောင်းမွန်တဲ့ နို့ထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ဖို့၊ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုဖူလုံ ဖို့ နဲ့ ပြည်ပမှတင်သွင်းရတဲ့ နို့ထွက် ပစ္စည်း လိုအပ်ချက် ကို ဖြည့်ဆည်း လိုအပ်ချက် ကို ဖြည့်ဆည်း နိုင်ဘို့ နို့စားနွားနဲ့နို့စားကျွဲများ တိုး ခဲ့ မွေးမြူရေးကို အမျိုးသားရေး တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါတယ်။

နို့နှင့်နို့ထွက်ပစ္စည်းများကို နွားနို့ နှင့် ကျွဲနို့ ကနေ ထုတ်လုပ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ စံနှန်းအရဆိုရင် နို့စား နွားမတစ်ကောင်ဟာ တစ်ရက်ကို နှားနို့ ၁၈ ပိဿာ ခန့် နို့ထွက်နိုင်ပြီး နို့စားကျွဲမှ တစ်ကောင်ဟာ ၁၂ ပိဿာခန့် နို့ထွက်နိုင်ပါတယ်။ ကျွဲ နို့သည် အဆီနှင့် နွားနို့ထက် အာဟာရပါဝင်မှု မြင့်မားပါတယ်။ ကျွဲဟာ အရေခွံထူပြီး အမွေးကျဲ တယ်၊ အရေပြား မှာ ချွေးထွက်ရန် အပေါက် အရေအတွက် နည်းတဲ့ အတွက် အပူဒဏ်ခံနိုင်မှု အားနည်း ပါတယ်။ နို့စားကျွဲမျိုးဟာ နို့စားနွား ရာသီဥတုဒဏ်ကိုခံနိုင် မျိုးထက် ရည်ရှိခြင်း၊ အစာကြမ်း မျိုးစုံကို စား နိုင်ခြင်း၊ ရောဂါဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း၊ ထုတ်လုပ်မှ ကုန်ကျစရိတ် နည်းပါး ခြင်း တို့ကြောင့် နို့စားကျွဲ မွေးမြူ ခြင်းကနေ သေချာသော အကျိုး အမြတ် ရရှိရေးကို မျှော်မှန်းနိုင်ပါ တယ်။ သို့သော်လည်း စနစ်တကျ မွေးမြူရန်လိုအပ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ ကျွဲစုစုပေါင်း ၂၀ ဘီလီယံကျော်ရှိပြီး ၃၆ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် နို့စားကျွဲများ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ နို့စားသုံးမှု စုစုပေါင်းရဲ့ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ကျွဲနို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံမှာ နို့စား ကျွဲ ၁၁ ဘီလီယံခန့် ရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့မှာ နို့စားကျွဲ အများဆုံးရှိရာ ဒေသဖြစ်သလိုကျွဲနို့စားသုံးမှု အများ ဆုံးနိုင်ငံလည်းဖြစ်ပါတယ်။ နွားနို့နဲ ကျွဲနို့မှာ ကွာခြားချက်များရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းနို့စားကျွဲ မွေးမြူရာဒေသများ

ကျွဲများဟာ ရာသီဥတုဒဏ်၊ အစာ ကြမ်းဒဏ် ခံနိုင်တာဖြစ်လို့ နေရာ တော်တော် များများမှာ မွေးနိုင်ပါ တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျွဲစုစုပေါင်း ၁ ဒသမ ၆ သန်းခန့်ရှိပါတယ်။ ခိုင်း ကျွဲ ၁ ဒသမ ၅၉ သန်းရှိပြီး နို့စားကျွဲ ကောင်ရေကတော့ သုညဒသမ ၀၁၂ သန်း ရှိပါတယ်။ စားသုံးသူဈေးကွက် ရှိတဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းနဲ့ ပဲခူးတိုင်း ဒေသ ကြီးမှာ နို့စားကျွဲအများဆုံး မွေးမြူ ကြပါတယ်။ ရန်ကုန် တစ်ဝိုက်တွင် နို့စားကျွဲ ကောင်ရေ ၂၂၀၀ ကျော်ရှိ ပြီး ပဲခူးတိုင်း အတွင်းမှာ နို့စားကျွဲ ကောင်ရေ ၁၃၀၀ ကျော်ရှိပါတယ်။ နေပြည်တော်နဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်တို့မှာ လည်း နို့စားကျွဲ မွေးမြူထုတ်လုပ် နိုင်ဖို့အတွက် သဘာဝနဲ့ ပတ်ဝန် ကျင်အခြေခံကောင်း များရှိပါတယ်။ ကျွဲနို့ဈေးက နွားနို့ဈေးထက််ပို မြင့်ပါ တယ်၊ ဈေးကွက်လည်း ဒေသ အလိုက် ရှိပါတယ်။ နို့ချဉ် ထောပတ်၊ ရေခဲမုန့်လုပ်ငန်းတွေမှာ သုံးစွဲပါ တယ်။နို့စားနွားနဲ့မတူတာက မွေးမြူ ကွင်းစာကို ရတာ လွယ်ကူပြီး အခြေခံတာရယ်၊ တောင်သူလုပ်ငန်း ထက် ဝိုပြီးအကျိုး အမြတ် သေချာ တာရယ်ကြောင့် မွေးမြူကြတာဖြစ် ပါတယ်။ ထုတ်လှုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ် နည်းပါတယ်။ ကွင်းစာ မရလို့ မွေးမြူရေးရပ်သွားသူတွေလည်း ရှိ ပါတယ်။ နို့ထွက်ကောင်းတဲ့ ကျွဲတွေ ကိုတော့ ကွင်းစာ အပြင် ပဲနှစ်-ပဲခွံ-ဘီယာဖတ် စသည်ဖြင့် အပိုဆောင်း ကျွေးကြပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်း အ တွ င်း မှာ ကွ င်း စား ကျ က် များ တဖြည်းဖြည်း နည်းလာတာကြောင့် စားကျက်ရှိရာ နေရာကို ပြောင်းရွှေ့ မိသားစု လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး ကွင်းစာ လွှတ် ကျောင်းတဲ့ စနစ်ဖြစ်ပါတယ်။ အစာ သီးခြားကျွေးတာ အနည်းငယ် သာရှိပါတယ်။ နို့ကို လည်း နို့ဈေးမှာ ရောင်းတာဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်မှာ တော့ အင်းစိန် နို့ဈေးနဲ့ ကြည်မြင် တိုင် နို့ဈေးမှာ ရောင်းကြရပါတယ်။ နို့ချဉ်၊ ရေခဲမုန့်၊ ထောပတ် လုပ်ငန်း များကိုလည်း တိုက်ရိုက် ရောင်းကြ ပါတယ်။ ရာသီအလိုက် နို့ဈေး အပြောင်းအလဲရှိပါတယ်။ တစ် ပိဿာ ၆ဝဝဝ ကျပ်မှ ၁၂ဝဝဝ ကျဝ်

မွေးမြူကြပါတယ်။ ကွင်းစားကျက် နည်းလာလေလေ နို့စားကျွဲ မွေးမြူ ရေး နည်းလာလေလေ ဖြစ်လာပါ တယ်။ သို့သော်လည်း ယခုထိတော့ မွေးမြူသူတွေအတွက် အကျိုးအမြတ် သေချာတဲ့လုပ်ငန်း ဖြစ်နေတုန်းပါဘဲ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပဲခူး

ရန်ကိုနှစ်ပုံင်းဒေသကြီးနှံ့ ပဲမှူး တိုင်းဒေသကြီးမှာ နို့စားကျွဲများကို ဘင်္ဂလားကျွဲ လို့ခေါ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယ နို့စားကျွဲ မူရာ အစပ်မျိုးများဖြစ်ပါ တယ်။ နို့စားကျွဲ ၁၅ ကောင်မှ အကောင် ၂၀ ခန့်မွေးခြင်းဖြင့် မိသားစု စားဝတ်နေရေး လုံလောက် ပါတယ်။ တစ်ကောင်ကို ၄ ပိဿာ ကနေ ၇ ပိသာ ထိ နို့ထွက်ပါတယ်။ အထိရှိပါတယ်။ အခြေခံဈေးနှုန်း ကတော့ တစ်ပိဿာ ၆ဝဝဝ ကျပ် ဖြစ်ပါတယ်။

အခြာမွေးမြူရန်ကောင်းတဲ့ဒေသ တွေကတော့ နေပြည်တော်နယ်မြေ နဲ့ ရှမ်းပြည်နယ် ဖြစ်ပါတယ်၊ နေရာ တော်တော်များများမှ ကွင်းစာ ရနိုင် ပါသေးတယ်။ နေပြည်တော်တဝိုက် မှာဆိုရင် ကျွဲမျိုးကောင်းများ ရှိပါ တယ်၊ တစ်ချိန်က သစ်ဆွဲရာမှာ သုံး တဲ့ သစ်ဆွဲကျွဲမျိုးတွေ ဖြစ်ပါတယ်၊ ရေထဲမှာ ကြာကြာငုပ်ပြီး မြုပ်နေတဲ့ သ စ် ကို ဆွဲ ထု တ် နို င် ပါ တ ယ် ။ ကြွက်သားအခြေခံ တည်ဆောက်တဲ့ ကျွဲမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ အခြားကျွဲများ ထက်ဈေးလည်းကြီးပါတယ်။ နို့စား ကျွဲဖြစ်ထွန်းနိုင်တဲ့နေရာလည်း ဖြစ် ပါတယ်။ ဈေးကွက် ရှိမယ်ဆိုရင် သေချာပေါက် အောင်မြင်နိုင်မှာဖြစ်

ကျွဲဈေးနှုန်း - ကျွဲများကို နွားပွဲဈေး များတွင် ဝယ်ယူခြင်း၊ ကျေးရွာများ တွင် လိုက်လံ စုဆောင်း ဝယ်ယူခြင်း ဖြင့် ရရှိနိုင်ပါ တယ်။ ယနေ့ခေတ်မှာ ခိုင်ကျွဲကောင်း တစ်ကောင်လျှင် ၄၀ သိန်းခန့်တန်ဖိုး ရှိပါတယ်။ နို့ထွက် ကောင်းတဲ့ နို့စားကျွဲ တစ်ကောင်ဆို ရင်လည်း ၄၀ သိန်းခန့် တန်ဖိုး ရှိပါ တယ်။ အရည်အသွေးအလိုက် ဈေး နှန်းကွာခြားမှု ရှိပါတယ်။

နို့ဈေးနှုန်း - နွားနို့ ရဲ့အခြေခံဈေးက တစ်ပိဿာ ၃၅၀၀ ကျပ် ရှိပါတယ်၊ နို့ဆီချက်စက်ရုံများ က ပေးတဲ့ဈေး ဖြစ်ပါတယ်-နို့အရည်အသွေးအလိုက် တစ်ပိဿာ ၁၀၀၀၀ ကျပ် ခန့်အထိ ဈေးကွက် ရှိပါတယ်။ ကျွဲနို့ဈေး စာ-၉သို့

ငနေပြည်တော်၊ ဩဂုတ် ၂၇

မြန်မာနိုင်ငံက အိမ်ရှင်နိုင်ငံအဖြစ် ဦးဆောင်ကျင်းပသော ၂၁ ကြိမ် မြောက် အာဆီယံ ဟာလာ အစား

အစာဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်း

3960: (21st Meeting of the ASEAN Working Group on Halal

Food)ကို သြဂုတ်၂၇ ရက်နေ့ နံနက်

၈ နာရီခွဲက Virtual စနစ်ဖြင့်ကျင်းပ

ရာ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့်

အာဆီယံအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးမှ

မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး

ဌာန ညွှန်ကြားရေးမျူးချုပ်နှင့် စီမံကိန်းဦးစီးဌာန မှတာဝန်ရှိသူများ၊ စ ည် ပ င် သာ ယာ ရေး ကော် မ တီ

တိရစ္ဆာန်ဆေးကုနှင့်သားသတ်ရုံများ

ဌာန တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်

(နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်)

မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီး

ကိုယ်စားလှယ်များ၊

စိုက်ပျိူးရေး၊

၂၁ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံဟာလာအစားအစာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကျင်းပ

ရောက် ဆွေးနွေးကြသည်။ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် မွေးမြူရေး နှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ တိုးမင်းထွန်း က သဘာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး ကြို ဆိုနှုတ်ခွန်းဆက်စကားပြော

အစည်းအဝေးတွင် အာဆီယံ

ခြင်းနှင့် အာဆီယံဟာလာ အစား အစာ website တည်ထောင်ထားမှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း တိုးတက်မှု အခြေ အနေများ၊ အာဆီယံ ဟာလာ အစားအစာဆိုင်ရာ အထွေထွေ လမ်းညွှန်ချက်များကို အာဆီယီအဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံများ အချင်းချင်း ရင်းနှီး ချစ်ကြည်စွာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသဘော တူ ခဲ့ကြသည်။

အာဆီယံဟာလာအစားအစာ

ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ကို ၂၀၀၀ ခုနှစ် တွင် အာဆီယံအတွင်း ဟာလာ အစားအစာလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် အတွက် ရည်ရွယ် ၍ အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တော ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေး (AMAF) အောက်တွင် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ ကာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ ကို နှစ်စဉ် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ့ အလှည့်ကျအိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပခဲ့ကြကြောင်း၊ မြန်မာ နိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ၁၁ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံဟာလာ ကြိမ်မြောက် အစားအစာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပခဲ့ပြီး ယခုအခါ ၂၁ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံဟာလာ အစားအစာဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို အိမ်ရှင်အနေဖြင့် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် လက်ခံ ကျင်းပ ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

စာ-၈ မှ

ကတော့ သီးခြားဈေးဖြစ်ပါတယ်။ အခြေခံဈေးအနေနဲ့ ၆၀၀၀ ကျပ် ကနေ ၁၂၀၀၀ ကျပ် ထိ ရှိပါတယ် - ဒိန်ချဉ်၊ ထောပတ်နဲ့ ရေခဲမုန့်လုပ်ငန်းတွေမှာ အသုံးများ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရန်ကုန်တစ်ဝိုက် မှာ ကျွဲနို့အများဆုံးအသုံးပြုပါတယ်။ ကျွဲနို့ဟာ အဆီနဲ့ အသားဓာတ်များ တာကြောင့် နို့ဆီ၊ နို့စိမ်း၊ ဒိန်ခဲ၊ ထောပတ်၊ နို့မှုန့် ပြုလုပ်ရာမှာလည်း အသုံးပြုနိုင်ပါတယ်။

နို့စားကျွဲမွေးမြူရေး ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အောက်ပါ အခြေအနေ များ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါတယ်-မျိုးမြှင့်တင်ခြင်း - ပြည်တွင်းမှာ နို့ စားကျွဲမျိုးကောင်းမျိုးသနဲ့ များရရှိ နိုင်ဖို့ ခက်ခဲတဲ့အတွက် မျိုးကောင်း များရရှိရေး ဆောင်ရွက်ရန် အရေး များရရှရေး ဆောင်ရွက်ရန် အရေး ကြီးပါတယ်။ ပြည်တွင်းနို့စားကျွဲ မျိုး ကောင်း များ၊ နို့စားကျွဲမ မျိုးကောင်း များ ရွေးချယ်ပြီး မျိုးမြှင့် သားစပ် ခြင်း ဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပါ တယ်။ ပြည်ပမှ မျိုးသန့် နို့စားကျွဲမျိုး ရည်ခဲချောင်းကို အသုံးပြုပြီး မေထုန် မဲ့သားစပ်ပြီး မျိုးမြှင့်ခြင်းလည်း

ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ် ပါတယ်။ အစာ - မြိုပြများတိုးချဲ့လျက်ရှိသော ယနေ့ခတ်ကာလမှာ ကွင်းစာ ရရှိ ရေးဟာ ရေရှည် အတွက် မသေချာ တော့ပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် အစာစိုက်ပျိုး ရိတ်သိမ်းကျွေးသောစနစ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။ စားကျက်မြက် (နေပီယာမြက်၊ ဒက် စမန်းသတ်မြက်၊ ဂီနီမြက်) များ ကို ရနိုင်သမျှမြေတွင်စိုက်ပျိုး ရပါမယ်။ ရိပ်သိမ်းကျွေးရပါမယ်။ စိုက်ပျိုးရေး ဘေးထွက်များဖြစ်တဲ့ ကောက်ရိုးနှင့် ပဲရိုးများ စသည်များကို (ရေမစိုရန်၊ မှိုမတက်ရန်) စနစ်တကျ သိုလှောင် ကျွေးမွေးရန် လိုအပ်ပါတယ်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရောက်မှု - ကျွဲ

ဟာလာအစားအစာ ပူးပေါင်းဆောင်

ရွက်မှုလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (၂၀၂၁- ၂၀၂၅)

အရ ဟာလာအစားအစာများအတွက် အာဆီယံအဆင့် အသိအမှတ်ပြု

လက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း၊ တရားဝင်

အသိအမှတ်ပြုခြင်း အစီအစဉ်ဆိုင်ရာ

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ၏ တိုးတက်မှု

အခြေအနေ၊ ဟာလာအစားအစာ များတွင် အနံ့၊ အရသာအတွက် ထည့်

ရသော ပစ္စည်းများအား မှတ်ပုံတင်

အာဆီယံအဆင့်

များသည် ရောဂါဒဏ်နဲ့ ရာသီဥတု ဒဏ် ခံနိုင်သည် ဆိုသော်လည်း ရောဂါကာကွယ်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။ ဒေသအလိုက် ဖြစ် တတ်တဲ့ ရောဂါတွေ ရှိပါတယ်။ ရောဂါ ဖြစ်ပွားပါကလည်း အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ကုသခြင်း ဆောင်ရွက် ရန် လိုအုပ် ပါတယ်။

ရှိကောက်စနစ်-တစ်ဦးချင်း နို့ညှစ်- နို့ ပို့-နို့ရောင်းစနစ်မှသည် အစုအဖွဲ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် စနစ် လိုအပ်ပါ တယ်။ အစုအဖွဲ့ဖြင့် နို့သယ်ခြင်း၊ နို့ စစ်ဆေးခြင်း၊ နို့ဈေးကွက် ရှာဖွေ ြင်း ဆောင်ရွက်ရပါမယ်။ နို့ ကောက်ယူသည့်စနစ် (Milk Collection Centre) တည်ထောင် ရန်လည်း လိုအပ်ပါတယ်။ အရည်အသွေးထိန်းသိမ်းရန်အတွက် နို့စစ်ဆေး ခြင်း နှင့် အအေးခံခြင်းနှင့် သယ်ယူခြင်း စနစ်များကိုလည်း သယ်ယူခြင်း စနစ်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။

ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှု-နို့အရည် အသွေးကိုအခြေခံပြီး ဈေးနှုန်း သတ်မှတ်ရပါမယ်။ ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ အရည်အသွေး မြှင့် နို့ထွက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရပါ

နို့ထွက်ပစ္စည်း တိုးတက်ထုတ်လုပ် နေ့ထွကပစ္စည်း တုံးတကထုတလုပ် ရေးဟာ နိုင်ငံအတွက် လိုအပ်နေတဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါ တယ်။ နို့စားကျွဲ မွေးမြူရေးသည် မိသားစု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသော လုပ်ငန်း ဖြစ်ပြီး အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ကို ဖန်တီးပေးနိုင်တဲ့ စီးပွားဖြစ် လုံပ်ငန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွဲမွေးမြူ သူများ အနေနဲ့ အစုအဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး နို့

ကောက် စခန်းထူထောင်ခြင်း၊ တွက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မြိုးမြှင့် တွက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မျိုးမြှင့် တင်ခြင်း၊နှိအရည်အသေ တင်ခြင်း၊နို့အရည်အသွေး ထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ဈေးကွက် ပို့ဆောင်ခြင်း စတဲ့ အခြေခံ အချက်များ စုစည်းဖြေရှင်း ရန် လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီလို ဆောင် ရွက်ခြင်းဖြင့် တောင်သူများ ဝင်ငွေ တိုးလာစေပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော ခိုင်မာသည့် လုဝ်ငန်းဖြစ် လာပါ လိမ့်မည်။ နို့အရည်အသွေးအလိုက် နို့ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်နိုင်ခြင်း၊ နို့ပြုပြင် ခြင်း၊ ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ အစာကျွေးနည်းစနှစ်များ ပိုမိုဆောင် ရွက်လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နို့စား ကျွဲ မျိုးကောင်း မွေးမြူခြင်း၊ အစာ ကျွေးမွေးမှုဆိုင်ရာ နည်းပညာများ လည်း ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့လို့ သေချာ၍ ရေရှည်

အကျိုးအမြတ်ရှိသော မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းသည် "မိသားစု တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မှသည် အစုအဖွဲ့နဲ့ ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ရောက်လာပါ ပြီ- အမြန်ဆောင်ရွက်ကြပါစို့" လို့ တိုက်တွန်းလိုက်ရပါတယ်။

ရဲထွန်းဝင်း

တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ

ထွန်းသက်ပိုင် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များ

ကျော်သူနိုင် ကိုရင်အောင်မိုး ထက်ဝေအောင်(စစ်ကိုင်း)

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါက်တာအောင်ဇံထွေး (မြ-၀၀၄၁၀)

လိပ်စာ

ရုံးအမှတ်(၄၃) စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန နေပြည်တော် ဖုန်း ၀၆၇ ၃၄၁၀၁၄၂

त्यतिहर्ने दिवासानिहरे द्वानुनानिहर्ने विद्यानिहर्ने विद्यानिहर्ने विद्यानिहर्ने विद्यानिहरू

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး သုတေသနကောင်စီ

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး/သုတေသနကောင်စီ (Agricultural Council/Council of Agricultural Research)

ဒီတစ်ခါတော့ မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကို အဓိက အားထားရသောနိုင်ငံ ဖြစ်ပါလျက် ဆေးကောင်စီ၊ စာရင်းအင်းကောင်စီ၊ အင်ဂျင်နီယာကောင်စီများကဲ့သို့ နိုင်ငံတော် အမျိုးသားအဆင့်စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးကောင်စီ မရှိသေးခြင်းသည် လိုအပ်ချက် တစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးလိုပါသည်။

"နိုင်ငံတစ်ခုအတွင်း သီးခြားကွဲပြားသည့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန အဖွဲ့ /ကောင်စီ (Agricultural Council/Council of Agricultural Research)" တစ်ခုတည်ထောင်ထားခြင်း ၏ အရေးပါမှုနှင့် ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ တချို့သော အဖွဲ့ အစည်းများအကြောင်းကို ဆက်လက် ဆွေးနွေးပါမည်။

% δ¢	အဖွဲ့ အမည်	အတို ကောက်	ဝက်ဘ်ဆိုက်
အိန္ဒိယ နိုင်ငံ	အိန္ဒိယစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသုတေသနကောင်စီ Indian Council of Agricultural Research	ICAR	https://icar.org.in
တရုတ် နိုင်ငံ	တရုတ်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသိပ္ပံအကယ်ခမီ Chinese Academy of Agricultural Science	CAAS	http://www.caas.cn/en/
အမေရိကန် နိုင်ငံ	အစားအစာနှင့်စိုက်ပျိုးမွေးဖြူရေး အမျိုးသားအဆင့်အဖွဲ့ National Institute of Food and Agriculture	NIFA	https://nifa.usda.gov
ဩစတေလူ နိုင်ငံ	ဩစတေလျအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး သုတေသနဋ္ဌာန Australian Center for International Agricultural Research	ACIAR	https://aciar.gov.au
ဘရာမီး နိုင်ငံ	ဘရာဇီးလ်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသုတေသန ကော်ပိုရေးရှင်း Brazilian Agricultural Research Corporation	EMBRAI	https://www.embrapa.br/en
နိုင်ငံ အားလုံး	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး သုတေသန အဖွဲ့ Consultative Group on International Agricultural Research	CGIAR	https://www.cgiar.org

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ အမျိုးသားအဆင့်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနအဖွဲ့ /ကောင်စီများ (က) အမျိုးသားအဆင့်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနအဖွဲ့ ကောင်စီ၊ အိန္ဒိယ (ICAR – Indian Council of Agricultural Research)

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ၁၉၂၉ ခုနှစ် ကတည်းကစတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး နယူးဒေလီမြို့တွင် ရုံးချုပ်ရှိသည်။ တက်ကြွစွာဖြင့်နိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးမွေးမြူ ရေး သုတေသန၊ တောင်သူပညာပေး နှင့် အဆင့်မြင့်ပညာရေးလုပ်ငန်းများ ကို စုပေါင်းညှိနှိုင်းမှုဖြင့်ဆောင်ရွက်သည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး တက္ကသိုလ် (၇၄) ကျောင်း နှင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး သုတေသနဋ္ဌာနပေါင်း (၁၀၀+)နှင့် အထက်တို့ကို စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း၊ ဥပမာ-အသစ်တီထွင်ထားသော သီးနှံမျိုးကောင်း များ၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်မျိုးကောင်းများ၊ ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း စနစ်များဖွံ့ဖြိုးခြင်း၊ ခရိုင်/ မြို့နယ်တောင်သူ ပညာပေးလုပ်ငန်း ရုံးများ (KVKs – Krishi Vigyan kendra Centres)" များမှ တစ်ဆင့် တောင်သူ ပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်

(မှတ်ချက် - KVK သည် ဌာနပေါင်းစုံတစ်နေရာတည်း- One stop service ဆောင်ရွက်နေ သော အောင်မြင်နေသည့် တောင်သူပညာပေးလုပ်ငန်း ဖြစ် ပါသည်။ အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံး KVK Centres ပေါင်း ၇၃၁ ခုရှိပြီး ထူးခြားသည်

ഭേഷ്യയാലു:(നൂഖ്

က ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး တက္ကသိုလ် များက ၄၅၈ ရုံး၊ ဗဟိုအစိုးရ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးတက္ကသိုလ် များက ၁၈-ရုံး၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူ ရေး သုတေသန ဋ္ဌာနများက ၆၆ ရုံး၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့ အစည်းများ (NGOs)က ၁၀၅ ရုံး၊ ဗဟိုလ် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဦးစီးဌာနများမှ ၃၉ ရုံး၊ အခြားတက္ကသိုလ်၊ ကော လိဝ်များမှ ၁၆ ရုံး အပြိုင်အဆိုင်ကြီးကြပ်ကွပ်ကပါသည်။)

Indian Council of Agricultural Research (ICAR) သည် အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး၊ တောင်သူလယ်သမားများ လူမှုဘဝဖူလုံရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးဝန်ကြီးဌာန (Ministry of Agriculture, Farmers' Welfare and Rural Development) နှင့် နီးကဝ်စွာ ဆက်စဝ်နေသော်လည်း ၎င်းသည် သီးသန့်ဥပဒေဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော အချုပ်အခြာအာဏာရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း (Autonomous Organization) ဖြစ်ပါသည်။

ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဆက်စပ်မှု ဤကောင်စီ(ICAR)ကို စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနကမူဝါဒဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုပေးပြီး ၎င်း၏ဘတ်ဂျက်နှင့် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ထောက်ပံ့ သည်။ သို့သော် ICAR ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများကို ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

သီးသန့်အဖွဲ့ အစည်း (Autonomous Body) အဖြစ် ဖွဲ့ စည်းပုံ
ICAR ကို 1965 ခုနှစ်တွင် ပါလီမန်ဥပဒေအရ "Indian Council of Agricultural Research Act" ဖြင့် တရားဝင်ဖွဲ့ စည်းခဲ့ပြီး၊ အစိုးရ၏တိုက်ရိုက် ထိန်းချုပ်မှုမရှိဘဲ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ၎င်း၏ ဥက္ကဋ္ဌ (President) သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီး ဖြစ်သော်လည်း၊ နေ့စဉ်စီမံခန့်ခွဲမှုကို ညွှန်ကြားရေးမှူး ချုပ်(Director-General – DG, ICAR) က တာဝန်ယူသည်။

အခြားနိူင်းယှဉ်မှုများ

CSIR (Council of Scientific & Industrial Research) နှင့် ICMR (Indian Council of Medical Research) တို့ကဲ့သို့ပင် ICARသည် အစိုးရ၏ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဖြင့် လွတ်လပ် စွာလုပ်ကိုင်သောအဖွဲ့ အစည်း ဖြစ်သည်။ ICARသည်စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီး ဌာန၏ လက်အောက်ခံမဟုတ်ဘဲ၊ ဥပဒေအရ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိသောအဖွဲ့ အစည်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် နီးကပ်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး၊ အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးသုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုဦးဆောင် ပါသည်။ထို့ကြောင့် ဤကောင်စီကို "ဝန်ကြီးဌာန၏ အောက်ရှိဌာန (Not under Ministry's Management)" ဟု တိုက်ရိုက် မသတ်မှတ်နိုင်ဘဲ၊ "အစိုးရအထောက်အပံ့ခံ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့ အစည်း (Government-funded Autonomous Organization)" ဟု နားလည်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၂၀၁၈-ခုနှစ်က စာရေးသူတို့အဖွဲ့ ဤစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသုတေသနကောင်စီ

မှ ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲသော နယူးဒေ လီမြို့၊ အိန္ဒိယစိုက်ပျိုးရေး သုတေသနတက္ကသိုလ် (IARI – Indian Agricultural Research Institute) သို့ ၂-ပတ်ကြာ လေ့လာ ရေး ခရီးသွားရောက်ခဲ့ရာ ဤ တက္ကသိုလ်သည် ဘွဲ့လွန်သင်တန်း သီးသန့် (Postgraduate Programs only) သင်ကြား သုတေသန ပြုပေး နေသည် ကိုတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ နယူး စာ-၁၁ သို့

Indian Council of Agricultural Research

&ရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊

စွာ အသုံးပြုလာစေရေး၊

ပုသိမ်၊ ဩဂုတ် ၁၇

ခရိုင်၊ ပုသိမ်မြို့နယ်အတွင်း ဒေသခံ

တောင်သူများအနေဖြင့် လယ်ယာ သုံးစက်ကိရိယာများကို တွင်ကျယ်

လယ်ယာစနစ်မှ စက်မှုလယ်ယာ အသွင်ကူးပြောင်းနိုင်ရေး

အတွက် လုပ်သားရှားပါးမှုပြဿနာ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရေး၊အချိန်တိုအတွင်း စိုက်ဧကများကို တိုက်ရိုက်မျိုးစေ့ချ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း နှင့် စပါးအထွက်

နှု န်း ကော င်း မွ န် စေ ခြ င်း စ သ ည့် အကျိုးများစွာ ရရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာနမှ ၂၀၂၅-၂၀၂၆ ဘဏ္ဍာရေး နှစ်အတွင်း ၁၀

တန်းသွား မျူးမွှေးျ လက်ဆွဲမျိုးစေ့ချက်ရိယာ (Drum Seeder) တို့ဖြင့် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးခြင်း သရုပ်ပြပွဲကို ယနေ့နံနက်ပိုင်း က

သရုပ်ပြပွဲကို ယနေ့နံနက်ပိုင်း က ပုသိမ်ခရိုင်၊ ပုသိမ်မြို့နယ်၊ တွန်ပလွန် ကျေးရွာ ၊ ကွင်းအမှတ် ၁၆ B၊ ဦးပိုင်

မျိုးစေ့ချကိရိယာနှင့်

ပုသိမ်တွင် ၁၀ တန်းသွား မျိုးစေ့ချကိရိယာနှင့် လက်ဆွဲမျိုးစေ့ချ ကိရိယာများဖြင့် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးခြင်း သရုပ်ပြပွဲကျင်းပ

အမှတ် ၁၃/၁-၂ရှိ ဒေသခံတောင်သူ ဦးငြိမ်းဝင်း ၏ လယ်မြေ ၅ ဧက အတွင်း၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း သရှိရသည်။ အဆိုပါသရပ်ပြပွဲတွင် ၁၀ တန်း သွား မျိုးစေ့ချကိရိယာနှင့် လက်ဆွဲ မျိုးစေ့ချကိရိယာ (Drum Seeder) များ အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရာတွင်

ညီညာရန်လို စိုက်ခင်းမျက်နှာပြင် ပျိုးဗန်း အတွင်း ပျိုး ထောင်ရန်အတွက် မလိုအပ်ခြင်း၊ မျိုးစေ့နှုန်းထားအနည်းငယ်ဖြင့် စပါး အထွက်နှုန်း ကောင်းမွန် စေခြင်း၊ မျိုးစပါးကျရောက်မှုကို ချိန်ညှိနိုင် မျိုးစပါးကျရောက်မှုကို ချိန်ညှိနိုင် ခြင်း ၊ အချိန်တိုအတွင်း ဧကများစွာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ ရာသီဥတု ပြောင်း လဲလာသည့် အခြေ အနေ တို့ တွင်

အချိန်အခါမီ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြောင်း သိရှိရသည်။

၁၀ တန်းသွား မျိုးစေ့ချကိရိယာ နှင့် လ က် ဆွဲမျိုး စေ့ ချ ကိ ရိ ယာ (Drum Seeder) တို့ဖြင့် မိုးစပါး စိုက်ပျိုးခြင်း သရုပ်ပြပွဲသို့ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ် ဦးတင် မောင်ဝင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများ၊

ဋ္ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ၊ ခရိုင် အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲ များ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအကြီး အကဲများ၊ ဝန်ထမ်းများ၊ တွန်ပလွန် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ကျေးရွာ များမှ ဒေသခံတောင်သူ ၂၀၀ ဦးခန့် စိတ်ပါဝင်စားစွာလာရောက် ကြည့်ရှု ခဲ့ကြကြောင်း သိရှိရသည်။

စာ-၁၀ မှ

ဒေလီမြို့နှင့် ၁၀-မိုင်ခန့်ဝေးသော ရွာ ကြီးတစ်ရွာတွင်ဤတက္ကသိုလ်မှ ကြီးကြပ်သော KVK Center တစ်ခုကို သွားရောက်ခဲ့ရပါသည်။ ဤဒေသရုံးမှ တောင်သူများအတွက် မျိုးစေ့ရောင်း၊ မြေနမူနာစစ်ဆေး၊ ဆိတ်မျိုး ကောင်း မျိုးသန့်ရောင်း (ဆိပ်ပေါက်ကလေးများရောင်း)၊ လက်တွန်းထွန်စက်ရောင်း၊ ရေသွင်း ရေထုတ်အကြံဉာဏ်ပေး၊ တစ်နေရာထဲ (One Stop Service) ပြုလုပ်ပေးပြီး ရုံးတာဝန်ခံမှာ မွေးမြူရေး ဘွဲ့ ရသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်ကို တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့ရပါသည်။ တစ်ဖန် ဤရုံးကြီးကြပ်မှုဖြင့် ကျေးရွာတစ်ရွာတွင် အမျိုးသမီးများ မဆလာထုတ်လုပ်ရေးသမဝါယမ လုပ်ဆောင်နေသည်ကို လည်း တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ဝန်ထမ်း စုစုပေါင်းမှာ ၄-၅ ဦးခန့်သာ တွေ့ခဲ့ရပြီး သူ့

အလုပ်၊ ကိုယ့်အလုပ် မခွဲခြားဘဲ ဘာသာရပ်ပေါင်းစုံ၊ ပညာရပ်ပေါင်းစုံ ညီညာ စွာဆောင်ရွက်နေသည်ကို အံ့ဩစွာတွေ့ ရှိခဲ့ရသည်။

(ခ) တရုတ်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသိပ္ပံအကယ်ဒမီ၊ တရုတ်နိုင်ငံ (Chinese Academy of Agricultural Science - CAAS, China)

တရုတ်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသိပ္ပံအကယ်ဒမီ (Chinese Academy of Agricultural Sciences - CAAS) သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးနှင့် အရေးပါဆုံးသော စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနအဖွဲ့ အစည်းဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရအကြီးအကဲ အောက်တွင် တရားဝင် ဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း သုတေသနလွတ်လပ်ခွင့် အတိုင်း လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၇-ခုနှစ်တွင်စတင်

တည်ထောင်ပြီး ဘေဂျင်းမြို့ (Beijing)တွင် ဌာနချုပ်တည်ရှိသည်။ ဤအဖွဲ့ တရုတ်နိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့်ကျေးလက်ရေးရာကိစ္စများ ဝန်ကြီး ဌာန (Ministry of Agriculture and Rural Affairs -MARA) ၏ တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်မှု အောက်တွင် ရှိသော်လည်း သုတေသနနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု တွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးသိပ္ပံ၊ ဇီဝနည်းပညာ၊ သီးနှံဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက် ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာသုတေသန ကိစ္စများကို အဓိကထား လုပ်ကိုင်သည်။ ဤအဖွဲ့တွင် ကိုယ်ပိုင်သုတေသနဌာနများ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းများနှင့် ပညာရှင်များ ပါဝင်ပြီး၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကိုယ်ပိုင်ချမှတ်နိုင်သည်။ နိုင်ငံတကာနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ(ဥပမာ-အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး သုတေသနအဖွဲ့ - CGIAR၊ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုး မွေးမြူ ရေးအဖွဲ့ - FAO) များနှင့်တွဲဖက်ဆောင်ရွက်/ပြုလုပ်နေသည်။

(ဂ) အမေရိကန် အစားအစာနှင့်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအမျိုးသားအဆင့်အဖွဲ့ ၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ(National Institute of Food and Agriculture – NIFA, US)

NIFA သည် အမေရိကန်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဦးစီးဌာန (USDA) အောက်ရှိ သုတေသန၊ ပညာရေးနှင့် တောင်သူပညာပေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ဘတ်ဂျက်/ငွေကြေး ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤ အဖွဲ့သည် ၂၀၀၉-ခုနှစ်တွင် USDA ၏ ယခင်အဖွဲ့ ဖြစ်သော အမျိုးသား အဆင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ သုတေသန၊ ပညာရေး၊ တောင်သူ ပညာ ပေးရေးဆိုင်ရာသမဝါယမအဖွဲ့ (Cooperative State Research, Education and extension Service – CSREES) ကိုအစားထိုး၍ တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဤအဖွဲ့ ၏တာဝန်များမှာ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသုတေသန၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူ ပညာရေး နှင့် တောင်သူပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများကို ဦးဆောင်ပြီး အမေရိ ကန်တစ်ဝန်းတွင် လူမှုအကျိုးဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် ပံ့ပိုးမှုများပေးခြင်း၊ အဓိက အချက်များမှာ – အစားအစာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေရှည်တည်တံ့သော ဇီဝ စွမ်းအင်စသဖြင့်ပါဝင် သည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

ဆန်

ယခုရက်သတ္တပတ်အတွက်ဆန်စပါးကုန်စည်ဒိုင် (ဝါးတန်းလမ်း) တွင် ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဆန်ဈေးနှုန်းများအရ ရွှေဘိုပေါ်ဆန်းဆန် အဟောင်း အလတ်စ တစ်တင်းခွဲ တစ်အိတ်လျှင် ၁၅၃၀၀၀ ကျပ်နှုန်းနှင့် အောက်စတစ်အိတ်လျှင် ၁၅၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းမြှင့်လည်းကောင်း၊ ရွှေဘိုပေါ် ဆန်းဆန် အသစ် အလတ်စ တစ်တင်းခွဲ တစ်အိတ်လျှင် ၁၄၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်း မှင့် အောက်စတစ်အိတ်လျှင် ၁၃၅၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖျာပုံ ပေါ်ဆန်း အဟောင်း အလတ်စတစ်တင်းခွဲတစ်အိတ်လျှင် ၁၂၀၀၀ကျပ်နှုန်း ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပေါ်ကျွဲဆန် အလတ်စ တစ်တင်းခွဲတစ်အိတ်လျှင် ၁၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်း ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပေါ်ကျွဲဆန် အလတ်စ တစ်တင်းခွဲတစ်အိတ်လျှင် ၁၀၁၀၀၀ ကျပ်နှုန်း နှင့် အောက်စတစ်အိတ်လျှင် ၁၀၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်း ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပေါ်ကျွဲဆန် အလတ်စ တစ်တင်းခွဲတစ်အိတ်လျှင် ၆၄၀၀၀ ကျပ်နှုန်းနှင့် အောက်စတစ်အိတ်လျှင် ၆၃၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧည့်မထ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း အကြမ်း အလတ်စ တစ်တင်းခွဲတစ်အိတ်လျှင် ၅၃၅၀၀ ကျပ်နှုန်း

ပွဲတော်ရာသီမတိုင်မီကပင် လအလိုက် လိုအပ်ချက်များအား ဖြည့်တင်း ဝယ်ယူပြီးဖြစ်ခြင်း၊ မတ်ပဲသစ်အချို့ထွက်ပေါ်လာချိန်တိုင်အောင် ဝယ်လိုအား ထိန်းထားလိုခြင်း၊ မြန်မာအပြင် အခြားနိုင်ငံအချို့မှလည်း တင်သွင်းမှုရှိခဲ့ ခြင်း၊ ပြည်တွင်း မတ်ပဲများလည်း အဝင်ရှိနေခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံဘက်တွင် လည်း ဒေါ်လာငွေလဲနှုန်း ကျဆင်းလာချိန်ဖြစ်ခြင်း ကောင့် မတ်ပဲ(သင်္ဘောတင်)ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းလာချိန်ဖြစ်ခြင်း၊ နယ်ဘက် မှ မတ်ပဲများလည်း ရောင်းလိုအားများကာ ဈေးနှိမ့်နေချိန် ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် မြန်မာမတ်ပဲ ဈေးနှုန်းများ ယခင်အပတ်ထက် ဆက်လက်ဈေးနိမ့်ခဲ့သည်။ အလားတူပင် ပဲစင်းငုံ(သင်္ဘောတင်) ဈေးနှုန်းများလည်း ကျဆင်းလာချိန်ဖြစ် ခြင်းကြောင့်မြန်မာ့ပဲစင်းငုံ(သင်္ဘောတင်) ဈေးနှုန်းများလည်း အရောင်းအဝယ် အေးကာ ဆက်လက်ဈေးနိမ့်ခဲ့သည်။ မတ်ပဲ(သင်္ဘောတင်) တစ်တန်လျှင် ယခင်အပတ်ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ ၂၉၇၂ဝဝဝ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်ဈေးနှုန်း မှာ ၂၈၈၄ဝဝဝ ကျပ်သို့လည်းကောင်း၊ ပဲစင်းငုံ(သင်္ဘောတင်)တစ်တန်လျှင်

၂၆-၈-၂၀၂၅ ရက်နေ့ ကောက်ယူဈေးနှုန်းများဖြစ်ပါသည်။

ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငစိန်ဆန်အလတ်စတစ်တင်းခွဲအိတ်လျှင် ၆၃၀၀၀ ကျပ် နှုန်း နှင့် အောက်စတစ်အိတ်လျှင် ၆၁၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း ရောင်းဝယ်လျက် ရှိကြသည်။ နယ်ကျော်၍ သယ်ဆောင်မှုနည်းခြင်း၊ ဒေသ တွင်း ဝယ်လိုအားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် အရောင်းအဝယ်အေးကာ ဆန်ဈေး နှုန်းများ တည်ငြိမ်ခဲ့သည်။ အရောင်းအဝယ်အေးနေခြင်းကြောင့် ဆန်ကြိတ်ခွဲ မှုများလည်းနည်းပါးခဲ့ပြီး စပါးလှောင်လက်များမှ ရောင်းလိုအားများကာ စပါး ဈေးနှန်း များလည်း ကျဆင်းလျက်ရှိကြောင်းသိရသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင် စရိတ်နှင့် ကြိတ်ခွဲစရိတ်များ ဈေးမြင့်လာသော်လည်း ရည်ညွှန်းဆန်ဈေးများ တည်ငြိမ်နေခြင်း၊ စားသုံးသူများမှလည်း လိုအပ်သလောက်သာဝယ်ယူမှုရှိ ခြင်း၊ ဆန်ချောနှင့် ဆန်ကြမ်းများရောနှောသုံးစွဲမှုများခြင်း၊ အရောင်းအဝယ် အေးခြင်းတို့ကြောင့် ပြည်တွင်းသုံးစွဲမှုများသော ဆန်ချော၊ ဆန်ကြမ်းများ အားလုံး ယခင် ရက်သတ္တပတ်ဈေးနှုန်းများနည်းတူဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်လျက်ရှိ သည်။အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ပြည်ပပို့ဆန်ဈေးနှုန်းများမှာ ဆန်လက်ကျန် များခြင်းနှင့် အရောင်းအဝယ်အေးခြင်း၊ ရောင်းလိုအားများခြင်းတို့ကြောင့် ဈေးနိမ့်လျက်ရှိသည်။ အလားတူပင် မြန်မာပြည်ပပို့ဆန်ဈေးနှုန်းများမှာ လည်း အရောင်းအဝယ်အေးကာ ဈေးနှိမ့်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါး အသင်းချုပ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးကုန်သည်များ အသင်းတို့မှလည်းသင့်တင့်မျှတသော ဈေးနှုန်းများဖြင့် ဆန်ချော၊ ဆန်ကြမ်း များအား ကားဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချပေးလျက်ရှိသည်။ ရန်ကုန် ဈေးကွက် သို့ ဖျာပုံ၊ မော်ကျွန်း၊ ဘိုကလေး၊ ကွမ်းခြံကုန်း၊ ဒေးဒရဲ၊ ကော့မှူး၊ တွံတေး၊ ဝါး ခယ်မ၊ မြောင်းမြ၊ ကျိုက်လတ် ၊ လပွတ္တာ၊ ရွှေဘိုဒေသများမှ ဆန်ဝင်ရောက်မှု ပုံမှန်ရှိခဲ့ကြောင်း သိရ သည်။

အစေ့ထုတ်ပြောင်း အစေ့ထုတ်ပြောင်းများအား ထိုင်းနိုင်ငံသို့အကောက်ခွန်လွတ်တင် သွင်း ခွင့်ကာလကုန်ဆုံး ချိန်ရောက်ရှိလာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲများနှင့် အတူ ကမ္ဘာ့ ရွှေဈေးနှင့် ဒေါ်လာငွေလဲနှုန်း အပြောင်းအလဲများကြောင့်လည်းကောင်း သွင်းကုန်အခွန် ဖြေလျှော့ရေး ညှိနှိုင်းမှုအဖြစ် ထိုင်းနိုင်ငံသည် အမေရိကန်ပြောင်းများအား တန်ချိန်တိုးမြှင့် ဝယ်ယူမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊နယ်စပ်ဂိတ်များမှလည်း ကုန်စည် စီးဆင်းမှု မရှိခြင်း တို့ကြောင့်မြန်မာပြည်တွင်းပြောင်းဈေးမှာ ရောင်းလိုအား များကာ ဈေးနိမ့်ခဲ့သည်။ စွန်လတတိယ ရက်သတ္တပတ်၏ ဈေးနှုန်းဖြစ်သော ၉၅ဝ၄ဝ ကျပ်မှ သြဂုတ်လပထမရက်သတ္တပတ်၏ ဈေးနှုန်းဖြစ်သော ၈၈၅၆ဝ ကျပ်တိုင်အောင် တရွေ့ရွေ့ဈေးကျလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုသြဂုတ်လ စတုတ္ထ ရက်သတ္တပတ်၏ ဈေးနှုန်းမှာလည်း အစေ့ထုတ်ပြောင်း ၅၄ ပိဿာ လျှင် ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ ၈၈၅၆ဝ ကျပ်ပင်ဖြစ်သည်။

ပဲမျိုးစုံ ပဲမျိုးစုံ အဓိက ဝယ်လက်ဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် မိုးစိုက် မတ်ပဲ ခင်း အချို့ပျက်စီးမှုရှိခဲ့ သော်လည်း ပြည်တွင်း စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက်

မှာ ၂၅၃၀၀၀၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း အသီးသီးရောက်ရှိ ဈေးနိမ့်ခဲ့သည်။ ယခုရက်သတ္တပတ်အတွင်း ကုန်စည်ခိုင် ဖွင့်ရက် ၆ ရက်ရှိခဲ့ပြီး မတ်ပဲ(သင်္ဘော တင်)မှာ ကုန်သေတ္တာ ၇၅ လုံးခန့်အရောင်းအဝယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ပဲစင်းငုံ(သင်္ဘော တင်) မှာ ကုန်သေတ္တာ ၁၀ လုံးခန့် အရောင်းအဝယ်ဖြစ်ခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ ထို့အတူ မိုးရာသီကာလ ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှေးကွေးနေချိန်ဖြစ်ခြင်း၊ မြန်မာ့ကုန်သွယ်ဖက် နိုင်ငံများ၏ ဝယ်လိုအားလျော့နည်းခြင်း၊ ပြည်ပဝယ်လို အားနည်းနေချိန်တွင် ငွေလဲနှုန်းများ ကျဆင်းလာချိန်ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်အပြင် ပြည်ပဈေးကွက်များတွင် ရောင်းချနိုင်ခဲ့သော ပဲတီရွှေ ဝါများမှာလည်း ယခင်အပတ်ထက် ဈေးနိမ့်လာခဲ့သည်။ ပဲတီရွှေဝါ ၃ တင်း/ ၆ဂ ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ် ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ ၄၄ဝ၄ဝဝ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခု အပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၄၁၅၅ဝဝကျပ်သို့ ရောက်ရှိဈေး နိမ့်ခဲ့ပြန်သည်။ ပြည်ပပို့ ပဲမာများ၏ ဈေးနှုန်းများကျဆင်းနေခြင်း ကြောင့် အခြား ထောပတ်အမျိုး အစားများမှာလည်း ယခင်အပတ်ထက်သိသာစွာ ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းခဲ့ ပြန်သည်။ ထောပတိပဲ ၃ တင်း / ၆၀ ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ် ပျမ်းမျှ ဈေးနှုန်းမှာ ၂၄၂၁၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၂၃၁၃၀၀ ကျပ်သို့ လည်းကောင်း ပဲပုတ်ပဲ ၃ တင်း / ၆၀ ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ် ပျမ်းမျှ ဈေးနှုန်းမှာ ၃၅၇၄၅၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၃၅၅၀၅၀ ကျပ်သို့ လည်းကောင်း၊ ဘိုကိတ်ပဲ ၃ တင်း / ၆၀ ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ် ပျမ်းမျှ ဈေးနှုန်းမှာ ၂၃၂၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၂၃၀၁၀၀ ကျပ်သို့ လည်းကောင်း အသီးသီးရောက်ရှိဈေးနိမ့်ခဲ့ကြသည်။ ပြည်တွင်းသုံးစွဲမှုများ သော ကုလားပဲမှာမူ ပဲလက်ကျန် နည်းလာချိန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ် ထက် ဈေးမြင့်လာခဲ့သည်။ ကုလားပဲ တစ်ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ်ပျမ်းမျှ ဈေးနှုန်းမှာ ၄၃၈၅ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၄၄၇၅ ကျပ်သို့ ရောက်ရှိဈေးမြင့်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပမှ ဝယ်လိုအားနည်းခဲ့သော ပဲလွမ်းဖြူ ဈေးနှုန်းများမှာ ဈေးကွက်အတွင်း ကုန်အဝင်နည်းခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ်ဈေးနှုန်းများဖြင့်သာ ဈေးငြိမ် အရောင်းအဝယ်အေးခဲ့သည်။ ပဲလွှမ်းဖြူ ၃ တင်း/၆၀ ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ် ပျမ်းမျှ ဈေးနှုန်းမှာ ၂၇၄၉၅၀ ကျဝ်ဖြစ်သည်။

စားသုံးဆီ
ကမ္ဘာ့စားအုန်းဆီထုတ်လုပ်တင်ပို့သောနိုင်ငံများတွင် ဖြစ်ပေါ်
လျက်ရှိသော ဈေးကွက် ဈေးနှုန်းများအပေါ် အခြေခံ၍ စားအုန်းဆီတင်သွင်း
သိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ လုပ်ငန်းကြီးကြပ်မှု ကော်မတီ၏ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်
၂၅ ရက်မှ ၃၁ ရက်အထိ ကုန်ဆုံးသောကာလအတွက် ထုတ်ပြန်ထားသော
ရန်ကုန်အထိုင်လက်ကားရည်ညွှန်းဈေးနှုန်းမှာ ၆၃၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ယခင်
အပတ်ဈေးနှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တစ်ပိဿာလျှင် ၁၅ ကျပ်နှုန်း ဈေးမြင့်လာ
ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြင်ပရိုလက်လီဈေးကွက်တွင် သတ်မှတ်ထားသော ဆီဆိုင်
အချို့၌ ရည်ညွှန်းဈေးနှုန်းထက် များစွာ မကွာသော ဈေးနှုန်းများဖြင့် တစ်
အိမ်ထောင်လျှင် စားအုန်းဆီ ၅၀ ကျပ်သား နှုန်း ရောင်းချပေးလျက်ရှိသည်။

အေးသန္တာဝင်း

ရန်ကုန်ပေါ်ဆန်း၊ ရွှေဘိုပေါ်ဆန်းတို့မှာ အဝင်ပုံမှန်၊ မြို့တွင်းစား သုံးမှုပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် တစ်အိတ်လျှင် ရန်ကုန်ပေါ်ဆန်း ၁၂၅၀၀၀ကျပ်၊ ရွှေဘိုပေါ်ဆန်း တစ်အိတ် ၁၅၀၀၀၀ကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။ မနောသုခ ဆန်မှာ အဟောင်းလက်ကျန်နည်းခြင်း၊ အသစ်ဝင်ရောက်မှုများခြင်း၊ စားသုံး မှုအတွက် အဟောင်းကိုသာ ဝယ်ယူမှုများခြင်းတို့ကြောင့် အဟောင်းတစ် အိတ် ၉၂ဝဝဝကျပ်သို့ ဈေးမြှင့်သွားပြီး အသစ်မှာ တစ်အိတ် ဂ၂ဝဝဝကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေသည်။ ငစိန်နှင့် ဇီယာဆန်မှာ နွေစပါးအသစ်များ ရန်ကုန် တစ်ဆင့်ဝင်ရောက်ရခြင်းကြောင့် သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ် မသိမသာမြင့်သွားခြင်း၊ မုန့်လုပ်ငန်းသမားများအဝယ်ရှိခြင်းကြောင့် တစ် အိတ် ၆၀၀၀၀ ကျဝ်မှ ၆၄၀၀၀ ကျဝ်သို့ ဈေးမသိမသာ မြင့်သွားသည်။ ဇီယာ ဆန်မှာ အသစ်ရောအဟောင်းပါ ဝင်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ အဟောင်းအား ပြည်ပ တင်ပို့ရန် ဝယ်ယူမှုရှိ၍ ပင်ရင်းဈေးမြင့်ခြင်းကြောင့် အဟောင်းတစ်အိတ် ယခင်အပတ် ၈၅ဝဝဝကျပ်မှ ယခုအပတ် ၉၂ဝဝဝကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားပြီး အသစ်မှာ ၇၅၀၀၀ကျပ် ဈေးရှိသည်။ ဧရာမင်းဆန်မှာ အဝင်ပုံမှန်၊ မန္တလေး ဝန်းကျင်ဝယ်ယူမှုပုံမှန် ရှိခြင်းကြောင့် တစ်အိတ် ၁၂၅ဝဝဝ ကျပ်ဖြင့် ဈေး တည်ငြိမ်နေသည်။

ဆီထွက်သီးနှံ မြေပွဲ (လုံးဆန်/ ဆီဆန်) ဈေးနှုန်းမှာ မိုးမြေပဲဝင်ချိန်နီး၍ တောင်သူ ထုတ်ရောင်းမှုရှိခြင်း၊လုပ်ငန်းသမားအဝယ်ပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် အရည်အသွေး အညံ့ဆုံး ၁၀၀ပိဿာ ၇၃၀၀၀၀ ကျပ်မှ အကောင်းဆုံး ၇၅၅၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေသည်။ မြေပဲ(ဆီဆန်)မှာ ဆီစက်သမားအဝယ်ပုံမှန်ရှိသော် လည်း ထွက်ရှိရာဒေသအလိုက် အရည်အသွေး ကွာခြားမှုပေါ်မူတည်၍ တပ် ကုန်းဆန် ၁၀၀ပိဿာ အရည်အသွေး အကောင်းဆုံး ၆၈၀၀၀၀ကျပ်၊ နွားထိုး ကြီး မြေပဲဆန်အရည်အသွေးအကောင်းဆုံး ယခင်အပတ် ဂျ၅၀၀၀ ကျပ်မှ ၇၃၅ဝဝဝ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။ နှမ်းဖြူမှာမိုးနှမ်းအသစ်များ ဝင်ရောက် မှုရှိခြင်း၊ မုန့်လုပ်ငန်းသမား အဝယ်သာရှိပြီး အဝေးတင်ပို့ရမှုနည်းခြင်း ကြောင့် ယခင်အပတ်အရည်အသွေး အကောင်းဆုံး ၄၅ပိဿာ ၃၀၅၀၀၀ကျပ် မှ ယခုအပတ် ၂၇၅၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားသည်။ နှမ်းညိုမှာလည်း အသစ် ဝင်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ နှမ်းကျားများလည်း ဝင်ရောက်ခြင်း၊ ဆီစက်သမားအဝယ် ပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် နှမ်းညို ၄၅ပိဿာ ယခင်အပတ် ၂၇၅၀၀၀ ကျပ်မှ ယခု အပတ် ၂၆၅၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားပြီး နှမ်းကျားမှာလည်း ၂၆၅၀၀၀ကျပ် ဖြင့် ဆီစက်သမား အဝယ်ရှိသည်။ နှမ်းနက်(စမုံ)မှာ အသစ်ဝင်ရောက်ချိန် နီး၍ လှောင်သမား ထုတ်ရောင်းမှုရှိခြင်း၊ အဝေးပို့ရန် အရောင်းအဝယ်အေး ပဲမျိုးစုံ

မတ်ပွဲဈေးနှုန်းမှာ အဝင်ပုံမှန်ရှိပြီး၊ ရန်ကုန်ဝယ်လက်နည်းခြင်း၊ ပွဲ ခွဲစက်များအဝယ်နည်းခြင်းကြောင့် ကျောက်ရစ်ပဲ ၃တင်း တစ်အိတ် ၂၈၀၀၀၀ ကျပ်၊ အညာပဲ အရည်အသွေးပေါ် မူတည်၍ ၃တင်းတစ်အိတ် ၁၆၀၀၀၀ ကျပ် မှ ၂၀၀၀၀၀ကျပ်ဖြင့် ရောင်းဝယ်မှုရှိသည်။ ပဲတီစိမ်းဈေးနှုန်းအနေဖြင့် မိုး ပဲတီစိမ်း(အညာ)မှာ ဝင်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ ထွက်ရှိရာ ဒေသ၏ အရည်အသွေး ကွာခြားမှုပေါ်မူတည်၍ ဈေးကွာခြားခြင်း၊ ရန်ကုန်ဝယ်လက်နည်းခြင်း၊ ပဲခွဲ စက်များ ဝယ်ယူမှုသာရှိခြင်းကြောင့် အရည်အသွေးအညံ့ဆုံး ၂၈၀၀၀၀ကျပိ မှ ၂၇ဝဝဝဝကျပ်၊ အကောင်းဆုံး ၃၅ဝဝဝဝကျပ်မှ ၃ဝ၅ဝဝဝကျပ်သို့ ဈေးနိမ့် သွားသည်။ ပဲစဉ်းငုံ (ဖြူ/နီ) တို့မှာ ပဲစ္စည်းအသင့်အတ်ငဲ့ရှိသော်လည်း ရန်ကုန် ဝယ်လက် ဝယ်လုံအား နည်းခြင်း၊ ပဲခွဲစက်များ အဝယ်နည်းခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ် ပဲစဉ်းငုံ (နီ) ၃တင်းတစ်အိတ် ၂၅၇၀၀၀ကျပ်မှ ယခုအပတ် ၂၃၅ဝဝဝကျပ်သို့လည်းကောင်း၊ ပဲစဉ်းငုံ(ဖြူ) လဆန်းပိုင်းက ၂၅ဝဝဝဝ ကျပ် မှ ယခုအပတ် ၂၃၂၀၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားသည်။ ပဲပုတ်(ရှမ်း/မြန်မာ)တို့ မှာ မိုးပဲဝင်ချိန်နီး၍ လှောင်သမားထုတ်ရောင်းမှုရှိခြင်း၊ လုပ်ငန်းသမား အ ဝယ်နည်းခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ် အရည်အသွေးအကောင်းဆုံး ၃တင်း တစ်အိတ် ၃၈၅၀၀၀ ကျပ်မှ ၃၇၀၀၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားပြီး ပဲပုတ်(ရှမ်း) မျာ အဝင်ပုံမှန်၊ ဆီစက်သမား အဝယ်ပုံမှန် ရှိခြင်းကြောင့် ၃တင်းတစ်အိတ် အရည်အသွေးအကောင်းဆုံး ၂၆၅၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေသည်။ ကုလားပဲအုပ်စုအနေဖြင့် ကုလားပဲ(လုံးဖြူကြီး)မှာ လှောင်လက်ထံမှ ဝယ်ရ ခြင်း လုပ်ငန်းသမား အဝယ်ပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် ၃တင်းတစ်အိတ် ၂၅၀၀၀၀ ကျပ်မှ ၂၅၃၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးမသိမသာမြင့်သွား သည်။ ကုလားပဲ(လုံးဝါကြီး) မှာ အဝင်ပုံမှန်၊ အလှူပွဲနည်းချိန်ဖြစ်၍ ပဲခွဲစက်များအဝယ်နည်းခြင်း၊ ပဲကြော် ပ်လှော် သမားအဝယ်နည်းခြင်းကြောင့် ၃တင်းတစ်အိတ် ၂၃၇၀၀၀ကျပ် မှ ၂၃၅၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးမသိသော နိုမ့်သွားသည်။ ကုလားပွဲ(ခွဲခြမ်း)မှာ အဝင်ပုံ မှန်၊ မြို့တွင်းသုံးပုံမှန်ဖြစ်၍ တစ်ပိဿာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ် နေသည်။ ပဲယင်းမှာ လှောင်လက်ထံမှ ဝယ်ရခြင်း၊ ပစ္စည်းနည်းခြင်း၊ ပဲခွဲစက် များ အဝယ်ပုံမှန် ရှိခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ် ၃တင်းတစ်အိတ် ၂၂၀၀၀၀ကျပ် မှ ၂၃၅၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။ မြေထောက်ပဲမှာ မုံရွာ ဘက်မှ ဝင် ရောက်မှုရှိခြင်း၊ ပဲကြော်/လှော်သမားအဝယ်သာရှိပြီး၊ ရန်ကုန်ဝယ်လက်မရှိ ခြင်းကြောင့် ၃တင်း တစ်အိတ် ၃၀၀၀၀၀ကျပ်မှ ၂၇၀၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့် သွားသည်။ စားတော်ပဲ(ကျွန်း)မှာ စားတော်ပဲ (ယူကရိန်း) မဝင်ခြင်း၊ ကနေဒါ မှာလည်း ဈေးမြင့် အကြိုက်နည်းခြင်း လက်လီသမား အဝယ်များခြင်း၊ အရည်အသွေးပေါ် မူတည်၍ ဈေးကွာခြားခြင်းကြောင့် ၃တင်းတစ်အိတ်

မန္တလေးပွဲစားကုန်သည် စက်ပိုင်ကထိန်တော်အသင်း၊ ကိုင်းတန်းဈေး၊ သီရိမာလာဈေးတို့မှ ၂၆-၈-၂၀၂၅ ရက်နေ့ ကောက်ယူဈေးနှန်းများဖြစ်ပါသည်။

ခြင်းကြောင့် ၄၅ပိဿာ ယခင်အပတ် ၈၃၀၀၀၀ ကျပ်မှ ယခုအပတ် ၇၇၇၀၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားသည်။ ပန်းနှမ်းမှာ ဈေးမြင့်ခြင်းကြောင့် ရောဆီအတွက် အဝယ် နည်းခြင်း၊ လက်လီ ပရဆေးသမား အဝယ်နည်းခြင်းကြောင့် ယခု အပတ် အရောင်းအဝယ်အေးပြီး ယခင် အပတ်အတိုင်း ၄၅ပိဿာ ၃၃၀၀၀ပ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေသည်။ မိုးနေကြာ အဝင်နည်းဈေးမြင့်သဖြင့် ဆီ စက်သမားအဝယ်နည်းခြင်း၊ အရောင်းအဝယ်အေးခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ် ၂၇ပိဿာ ၁၇၅၀၀၀ ကျပ်မှ ၁၇၀၀၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားသည်။

စားဖိုဆောင်သီးနှံ

ငရုတ်ခြောက်မှာ ရန်ကုန်နှင့် ရှမ်းသီးများသာ အဝင်များပြီး နယ် ဝေးပို့နည်းသဖြင့် ငရုတ်ခြောက်(ရှည်) တစ်ပိဿာ ၈၅ဝဝကျပ်၊ ငရုတ် ခြောက်(လတ်) ၁၄ဝဝဝကျပ် ဈေးငြိမ်နေပြီး ဧရာဝတီတိုင်းမှ Air con သီးမှာ ၂၃၅၀၀ကျပ်မှ ၂၅၅၀၀ကျပ် ဈေးမြင့်သွားသည်။ ကြက်သွန်နီမှာ မုံရွာ၊ မြစ် သားမှ အဝင်များခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်းသဖြင့် နယ်ဝေး တင်ပို့ရမှုမရှိခြင်းကြောင့် ကြီးတစ်ပိဿာ ၁၄၀၀ကျပ်၊ လတ်တစ်ပိဿာ ၁၃၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေပြီး ကြက်သွန်နီ (သေး)မှာ ဝယ်ယူမှု ပုံမှန်ရှိခြင်း ကြောင့် တစ်ပိဿာ ယခင်အပတ် ၈၀၀ကျပ်မှ ၁၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွား သည်။ ကြက်သွန်ဖြူမှာ ရှမ်းဖြူများသာ အဝင်များပြီး အရည်အသွေးပေါ် မူတည်၍ တစ်ပိဿာ ၄၀၀၀ကျပ်မှ ၇၀၀၀ကျပ်ထိ ဈေးအမျိုးမျိုးဖြင့် မြို့တွင်း သုံးဝယ်ယူမှုရှိသည်။ အောင်ပန်းအာလူးများသာဝင်ပြီး အိုကေ တစ်ပိဿာ ၃၀၀၀ ကျပ်မှ ၃၅၀၀ကျပ်သို့ ဈေးမသိမသာ မြင့်သွားသည်။

အရည်အသွေး အကောင်းဆုံး ၆၅၅၀၀၀ကျပ်မှ ယခုအပတ် ၆၆၀၀၀၀ ကျပ် သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။ ပဲကြီး(ကြီး/သေး)၊ ထောပတ်ပဲ(ကြီး/သေး)တို့မှာ မိုးပဲ ဝင်ချိန်နီး၍ လှောင်သမား ထုတ်ရောင်း မှုရှိခြင်း၊ လုပ်ငန်းသမားအဝယ်ပုံမှန်ရှိ ခြင်းကြောင့် ပဲကြီး(ကြီး) ၃တင်းတစ်အိတိ် ၃၉၀၀၀၀ကျပ်မှ ၄၀၀၀၀ကျပ် သို့ ဈေးမြင့်သွာပြီး ပဲကြီး(သေး)မှာ လက်ကျန်များခြင်း၊ လက်လီသမားအ ဝယ် နည်းခြင်းကြောင့် ၃တင်းတစ်အိတ် ၃၅၀၀၀၀ကျပ်မှ ၃၂၀၀၀၀ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားသည်။ ထောပတ်ပဲ(ကြီး)မှာလည်း မိုးပဲဝင်ချိန်နီးခြင်း၊ လုပ်ငန်း သမားအဝင်ပုံမှန်ရှိခြင်း၊ လှောင်လက်ထုတ် ရောင်းမှုရှိခြင်းကြောင့် ၃တင်း တစ်အိတ် ၃၁၅၀၀၀ ကျပ်မှ ၃၀၀၀၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားသည်။

ဟင်းသီး/ရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံ

အောင်ပန်း၊ ပြင်ဦးလွင်မှ အဝင်နည်းသဖြင့် ပန်းမုံလာ တစ်ပွင့် ၂၅၀၀၊ ဂေါ်ဖီထုပ်တစ်ထုပ် ၁၅၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။ ဂေါ်ရခါးသီး တစ်လုံး ၄၀၀မှ ၅၀၀ကျပ်၊ ဘိုစားပဲ တစ်ပိဿာ ၄၀၀၀ မှ ၅၀၀၀ ကျပ်၊ မုံညှင်း ရွက် ၂၀´ မှ ၂၅ ပိဿာပါ တစ်အိတ် ၃၅၀၀၀ ကျဝ်ဖြင့် မြို့တွင်းသုံးနှင့် စားသောက်ဆိုင်များ ပုံမှန် ဝယ်ယူမှုရှိသည်။ ပြင်ဦးလွင်၊ ကျောက်ဆည်၊ ကူမဲ၊ မြစ်သာတို့မှ ပြောင်းဖူးများ ဝင်ရောက်မှုရှိပြီး ၁၀၀ဖူးပါတစ် အိတ် ၃၅၀၀၀ ကျပ်မှ ၄၀၀၀၀ကျပ်ဖြင့် ကျောင်းဈေးသည်များ၊ လက်လီသမားများ၊ ပုံမှန် ဝယ်ယူနေသည်။ မုံရွာ၊ ချောင်းဦးမှ ငရုတ်စို(ရှည်) တစ်ပိဿာ ၃၀၀၀ ကျပ်၊ ငရုတ်စို(လတ်)တစ်ပိဿာ ၅၀၀၀ကျပ်ဖြင့် အဝေးတင်ပို့မှုမရှိဘဲ မြို့တွင်း စာ-၁၅ သို့

"ပြည် ဖန်းညို ချိုပါလျက် ဆား ဖျက်လို့သက်"ဆိုသည့် စကားလေးနှင့်အတူ လူ သိများပြီး အလွန်ဆေးဖက် ဝင်သော ပြည်ပန်းညိုကို ပြည်ပန်းရွှေဟုလည်း လူသိများပြီး ယင်း၏ အင်္ဂလိပ်အမည်မှာ Glaucous cassia, glossy shower, scrambled egg tree, glossy shower, golden Senna, glaucous Cassia, sunshine tree ဟု ခေါ်ဆို ကြသကဲ့သို့ bushy Cassia ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။ ရုက္ခဗေဒ Senna surattensis အမည်မှာ (Burm.f.) H.S. Irwin ဟုလည်း ခေါ် ဆိုကြပြီး မျိုးရင်း Fabaceae တွင်

ပါဝင်၏။ ပြည်ပန်းညိုပင်သည် အရှေ့ တောင်အာရုဒေသမှ စတင်ဖြစ်ထွန်း ပြီး အပူပိုင်းနှင့် သမပိုင်းရာသီဥတု များတွင် သဘာဝအလျောက် အများ ဆုံးပေါက်ရောက်ကြ၏။ ထိုမှတစ် ဖန် ဩစတေးလျ၊ ပိုလီနီးရှား၊ အာဖ ရိကနှင့် အနောက် အင်ဒိစ် နိုင်ငံများ အပါအဝင် အထူးသဖြင့် အိန္ဒိယနှင့် သီရိလင်္ကာတို့တွင် ပေါက်ရောက် တတ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြန်မာ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ထိုင်းနှင့် ဗီယက် နှမ် စသည့်နိုင်ငံများကိုလည်း မူလ ဇာတိရင်း<u>မြ</u>စ်အဖြစ် စာရင်းသွင်း ထား၏။ ဟာဝိုင်အီကျွန်း ၏ အချို့ ကမ်းရိုးတန်းဒေသများနှင့် မီးတောင်ဒေသများတွင် ရောက်၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နေရာအနှံ့ အပြားတွင် သဘာဝအတိုင်း ပေါက် ရောက်တတ်သည့် အပင်မျိုးဖြစ်၏။ ပြည်ပန်းညိုပင်သည် အမြင့် ၇ ပေမှ ၉ ပေ ကျော်ထိ ရှင်သန်ကြီးထွားနိုင် သော အမြဲစိမ်းအပင်ငယ်မျိုးဖြစ်၏။ အကိုင်းအခက်များ ဝေဖြာပြီး တောက် ပြောင်သော အရောင်ရှိသည်။ အရွက်မှာ ရွက်ပေါင်း ဖြစ်ပြီး ရွက်လွှဲ ထွက်၏။ ၅ လက်မ ၉ လက်မထိ ရှည်၏။ ရွက်မြွှာများမှာ ရွက်ဆိုင် ထွက်ပြီး ထိပ်ဝိုင်း၏။ ရွက်ပြား ချော၍ ရွက်နားညီ၏။ သေးငယ် သော ရွက်စွယ်ပါရှိ၏။ ပန်းပွင့်များ မှာ ကြီးမားပြီး တောက်ပသော အဝါ ရောင် ရှိ၏။ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လတွင် ပွင့်လေ့ရှိ၏။ အသီးမှာ ပြားပြီး ပါး လုပ်ပြောင်ချောကာ သီးတောင့်ရှည် မျိုးဖြစ်၍ ၆ လက်မ ၈ လက်မ ထိ ရှည်၏။ အစေ့ ၂၀ မှ ၃၀ ထိ ပါရှိ၏။ အသီးညှာ ထင်ရှား၏။ တော်သလင်း မှ တန်ဆောင်မှန်းလအတွင်း သီး၏။ နွေရာသီတွင် ရွက်ဟောင်းများကြွေ ကျနိုင်၏။

ပြည်ပန်းညိုတွင် quercetin kaempferol glucosider

rutinoside၊ rutin နှင့် luteolin-7glucoside ကဲ့သို့သော ဇီဝဒြပ်ပေါင်း များ၊ ပိုလီဖီနောလ် polyphenols မြင့်မားသော အာဟာရဓာတ်များနှင့် ဇီဝကမ္မဗေဒဆိုင်ရာ ဒြပ်ပေါင်းများ စွာ ပါဝင်၏။ အပင်များမှ ရရှိသော သစ်စေး tannins၊ အယ်လ်ကာလွို က်ဓာတ်များ alkaloids၊ ဖလေဗာန္ဓို က် flavonoids နှင့် အဆီ ဓာတ် fatty acids များအပြင် ကယ်လ်စီ ယမ်၊ ဆိုဒီယမ်နှင့် ဆာလဖာကဲ့သို့ မ ရှိမဖြစ်လိုအပ်သော သတ္တုဓာတ်များ လည်း ပါဝင်၏။ ထို့အပြင် ပရိုတင်း ဓာတ် ၉ ဒသမ ၇၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ အဆီ

ကို သက်သာစေနိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်တွင်း ရောင်ရမ်းနာကျင်ခြင်းကို သက်သာ စေနိုင်ခြင်း၊ အသည်းနှင့်ပတ်သက် သောရောဂါများကို ဟန့်တားပေးနိုင် ခြင်း၊ အစရှိသည့် အကျိုးကျေးဇူး ကောင်းများ ပေးစွမ်းနိုင်၏။

ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်အရ ပြည်ပန်းညိုပင်ကို ဆီးရွှင်ဆေး၊ ဝမ်း ပျော့ဆေး၊ ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ဗဟို အာရုံကြော စနစ်ကျန်းမာရေး၊ ဆီးချို အရေပြားရောဂါများနှင့် အဖျားပျောက်ဆေး၊ ဖျားနာခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်းနှင့် ချောင်းဆိုးခြင်း တို့အတွက် ဆေးအဖြစ် အသုံးပြု ဝင်ခြင်း၊ အမြင်အာရုံကို ပသာဒ ဖြစ် စေခြင်း တို့အပြင် ဟင်းသီးဟင်းရွက် ချက်ပြုတ်စားသုံးနိုင်သည့် အဖြစ် အတွက် စားသုံးလိုသည့်အချိန် အလွယ်တကူ ခူးဆွတ် ပြင်ဆင် လိုက်ရုံပင်။

- ပြည်ပန်းညိုပင်၏ အညွန့်၊ အရွက် နုလေးများကို အစိမ်းအတိုင်းဖြစ်စေ၊ ရေနွေးဖျောပြီးဖြစ်စေ၊ မန်ကျည်း မှည့်နှင့် ပြုတ်ပြီးဖြစ်စေ ငါးပိရည် ကျို၊ ငါးပိထောင်း၊ ငါးပိသုပ်၊ ခရမ်း ချဥ့်သီးထောင်း၊ ခရမ်းချဥ့်သီးပန်ထွေ ဖျော်၊ ငရုတ်သီးထောင်း၊ ငါးပိချက် အ စ ရှိ သ ည် တို့ နှ င့် တွဲ ဖ က် ကာ တို့စရာအဖြစ် စားသုံးတတ်ကြ၏။

- ပြည်ပန်းညိုပင်၏ အညွှန့်ရွက်နှ ကို ပဲဟင်းချိုထဲ ခပ်ထည့်ကာ အရည် သော က် ဟ င်း လေး တ စ် ခွ က် ကောင်းကောင်း ရနိုင်၏။

- ငါးကျည်းကျပ်တိုက်၊ ပုစွန်ခြောက်၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ငရုတ်ကောင်းတို့ဖြင့် ချက်ထားသည့် အနံ့အရသာ ပြည့်စုံ လှသည့် ဟင်းခါးရည်အိုးထဲ စည်းရိုးပင်များဟု တင်စားခေါ်ဝေါ် ပြည်ပန်းညိုရွက်ညွန့်၊ ကြသည့် ခွေးတောက်ရွက်<u>၊</u> ဥသျှစ်ရွက်၊ ကျီးအာရွက်၊ ဒန့်သလွန်ရွက်၊ ဂုံရွက်၊ ကင်းပုံရွက်၊ ဆူးပုပ်ရွက်တို့ကို ခပ်ပြီး အရသာရှိလှသည့် ရွက်စုံဟင်းချို လေးရပါပြီ။ ငါးဖယ်အောင်း ငပိ ကောင်ကြော်လေးကို ဖဲ့ကာ အပေါ် မှ သံပရာရည်လေးဆမ်း၊ ငရုတ်သီး ခြောက်တောင့်လုံးကြော် ကြွတ်ကြွတ် လေးကိုကိုက်၊ ရွက်စုံဟင်းချိုလေး သောက်နှင့် အလွန်ပင် ထမင်းမြိန်

ပြည်ပန်းညိုပင်၏ အညွှန့်ရွက်နှ လေးများကို ရေနွေးဖျောပြီး ပါးပါး လှီးထားသော ကြက်သွန်နီ၊ ဆား၊ ဟင်းခပ်မှုန့်အနည်းငယ်၊ ပုစွန်ခြောက် မှုန့်၊ ကြက်သွန်နီဆီချက်တို့နှင့် သမ အောင် ရောနယ်ပေးပါ။ အနံ့အရသာ

နှင့် ပြည့်စုံပြီး ဟင်းအမယ်တိုးစေပြီး ဆေးဖက်ဝင်လှသည့် ပြည်ပန်းညို ရွက်သုပ်လေး ရပါပြီရှင်။

သဘာဝကပေး အစာနှင့်ဆေး

ဓာတ် ၃ ဒသမ ၀၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ အမျှင် ဓာတ် ၇ ဒသမ ၈၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကာ ဘိုဟိုက်ဒရိတ် ၆၄ ဒသမ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပြာဓာတ် ၆ ဒသမ ၈၃ ရာခိုင်နှုန်းတို့ ပါဝင်၏။

ပြည်ပန်းညိုတွင် ပိုလီဖီနောလ် ဖလေဗာန္ဓိုက်တို့ မြင့်မားစွာ ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဓာတ်တိုးခြင်းကို ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်း၊ ဘက်တီးရီးယား များကို တိုက်ဖျက်နိုင်စွမ်း၊ မှိုရောဂါ များကို ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်း ရှိပြီး သွေး အတွင်းရှိ သကြားဓာတ်ကို ထိန်းညှိ ပေးနိုင်ခြင်း၊ ဆီးချိုရောဂါကို ဟန့် တားစေနိုင်ခြင်း၊ ကိုက်ခဲဖျားနာခြင်း

အာယုဗေဒဆေးပညာရပ်အရ ပြည်ပန်းညိုအရွက်ကို ချောင်းဆိုး ခြင်း၊ အဖျားတက်ခြင်း၊ ခေါင်းကိုက် ခြင်းနှင့် စိတ်ဖိစီးခြင်း၊ အမျက်ဒေါသ ကြီးခြင်းတို့အတွက် ဆေးအဖြစ် အသုံးပြု၏။ ထို့အပြင် အရေပြား ရောဂါများဖြစ်သော ယားယံခြင်း၊ ဝဲနာနှင့် ယားယံခြင်း အစရှိသည့် အရေပြားရောဂါများကို သက်သာ စေရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။ ဆီးပူ ညောင်းကျဖြစ်ခြင်း၊ ဂနိုကာလ သားရောဂါဖြစ်ခြင်းနှင့် ဝမ်းကိုက် ခြင်းတို့အတွက် အရွက်နှင့် ပန်းပွင့် များကို ဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ ပြည်ပန်းညိုအရွက်ကို ကြိတ်ပြီးရရှိ လာသည့်အရည်ကို ကလေးများ အတွက် အပျော့စား ပိုးသတ်ဆေး အဖြစ် အသုံးပြုကြသကဲ့သို့ သန္ဓေ တားဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ မေးခိုင်ရောဂါအတွက်လည်း ဆေး အဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။

ပြည်ပန်းညိုကို အိမ်တိုင်းခြံတိုင်း တွင် စိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြ၏။ ဆေးဖက်

စာ-၁၅ သို့

ကျောဖုံးမှ

aribiz

eယား-၁ သားလောင်း၊ သားပေါက်၊ သက်နုကောင်များအတွက် ဖော်စပ်စာ

သားလောင်း/ သားပေါက်/ သက်နုကောင်	စပ်စာ - ၁ (ဂရမ်)	စပ်စာ - ၂ (ဂရမ်)	စပ်စာ - ၃ (ဂရမ်)
ငါးမှုန့်	900	>7ე	J20
ပုစွန်ခြောက်မှုန့်	၁၅၀	Mo	J20
ပဲပိစပ်မှုန့်	၁၅၀	Joo	-
ဖွဲ့န	၁၅၀	80	Jo
ત્યા <u>લ</u> ફે	၁၅၀	000	၁၅၀
သာကူမှုန့်	ეი	၅၀	၅၀
ငါးကြီးဆီ	Jo	90	Jo
ဗီတာမင်စီ	0.9	၀.၅	0.9
ရေ	J00	Joo	Joo

		( ) T	
က်ကြီးကောင်/	စပ်စာ - ၁	စပ်စာ -၂	စပ်စ
းပုစ္စန်	(ဂရမ်)	(ဂရမ်)	(0

ကေား-၂

သက်ကြီးကောင်၊ မျိုးပုစွန်များအတွက် ဖော်စပ်စာ

သက်ကြီးကောင်/ မျိုးပုစွန်	စပ်စာ - ၁ (ဂရမ်)	စပ်စာ - ၂ (ဂရမ်)	စပ်စာ - ၃ (ဂရမ်)	
ငါးမှုန့်	Joo	Joo	Joo	
ပုစွန်ခြောက်မှုန့်	Joo	Joo	Joo	
ကမာမှုန့်	ეეი	-	-	
હેક	000	00C	000	
သာကူမှုန့်	90	90	90	
ပဲပိစပ်ဆီ	Jo	Jo	Jo	
ငါးကြီးဆီ	J9	JĴ	Jo	
ဗီတာမင်စီ	٥	0	0	
ရေ	Joo	Joo	Joo	

ပုစွန်ဖော်စပ်စာဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပါ သည်။သားလောင်း၊သားပေါက်နှင့် သက်နှကောင်အတွက် ဖော်စပ်စာ ပါအတိုင်းဖြစ်ပြီး မှာ ဧယား-၁ သက်ကြီးကောင်ပုစွန်နှင့် မျိုးပုစွန် အတွက် ဖော်စပ်စာများမှာ ဇယား-၂ ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ အချိုးအစားများ၏ အလေးချိန်သည် ဂရမ်ဖြစ်ပါသည်။

ပုစွန်ဖမ်းယူနည်းများ

ပုစွန်သည် ရောင်းတမ်းဝင် ရန် ၈လမှ ၁၀ လကျော်သာ ကြာ သည်။ထိုအချိန်ဆိုလျှင် ရောင်းချနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ပုစွန်သည် ဈေးကွက်ကောင်းသော ထုတ်ကုန် တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ပုစ္စန်ကို ဖမ်းယူ ရာတွင် ပုစွန်ပိုက်အား လူအင်အား ပုံစံဖမ်းယူနည်းဖြင့်

ဖမ်းယူကြသည်။ထို့ပြင် ထောင့်ဖြတ် မြောင်းတူး၍ ဖမ်းယူနည်း၊ ပတ် လည်မြောင်းဖော်၍ ဖမ်းယူနည်း၊ ယင်းဝိုင်းရေစိမ်းထိုးဖမ်းယူနည်းတို့ ဖြစ်သည်။

ယင်းဝိုင်းရေစိမ်းထိုးဖမ်းယူနည်း မှာ မဖမ်းယူမီ ရေကို ၃ပေအထိ လျှော့ချပေးရမည်။ထို့နောက်ယင်း ကို ကန်၏ ထောင့်တစ်ထောင့်တွင်

ချဝိုင်းလိုက်ပါ။ ကန်၏ထောင့်နှင့် ယင်းသည် ၈ ပေ ကွာရမည်။ ပုစွန် ဝင်နိုင်စေရန် ယင်းအားမြှုံးသဏ္ဌာန် ပြု လှ ပ် ပေး ထား ရ မ ည် ။ ထို ယ င်း အဝင်သို့ ရေစိမ်းသွင်းပေးရသည်။ ရေစိမ်းထိုးလိုက်သဖြင့် ထိုအခါ ပုစွန်များ ယင်းအတွင်းသို့ ဝင်လာ သည်။ဤနည်းဖြင့် ဖမ်းယူခြင်းကို ယင်းဝိုင်းရေစိမ်းထိုးဖမ်းယူခြင်းဟု ခေါ်သည်။

နောက်တစ်နည်းမှာ ရေထုတ် ဝိုက်ဖြင့် ဖမ်းယူခြင်းဖြစ်သည်။ဤ နည်းဖြင့် ဖမ်းယူလျှင် ရေသွင်းရေ ထုတ်အပေါက်ကို ပိုက်တပ်၍ ပိုက် ထိပ်မှ အိတ်စွပ်ကာ ရေထုတ်ခြင်း

ဖြင့် ဖမ်းယူကြသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော်-ပုစွန်မွေးမြူခြင်းသည် အခြားသော မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများထက် ဂရု စိုက်ရသလို လုပ်ငန်းစဥ်တွေလည်း များသည်။ အတိမ်းအစောင်း မခံပေ။ အထူးသဖြင့် ရေထုညစ်ညမ်းမှုကို မ ခံနိုင်ပေ။ စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်နိုင် လျှင် အကျိုးအမြတ်များများ ရနိုင် မည်ဖြစ်ပါကြောင်း မျှဝေပေးလိုက် **စော်ကြီး(ငါးဦးစီး)**

စာ-၁၄ မှ

- ပြည်ပန်းညိုရွက်ညွန့်နုလေးများကို ဟင်းချိုချက်ပြီး ရှောက်သီးသုပ်လေး တွဲဖက်စားသုံးလျှင်ဖြင့် ဆောင်းရာသီချိန်ခါ၏ အအေးဓာတ် နွေးစေသည့် အတွဲအဖက် ကောင်းလေးဖြစ်စေ၏။

ပြည်ပန်းညိုပင်၏ ဆေးဖက်ဝင်မှု ပန်းပွင့်လေးများ၏ လှသွေး ကြွယ်မှုကြောင့် ပန်းခြံများ၊ ဘုရား ကျောင်း ဝင်း၊ အိမ်ခြံဝင်းများတွင် အလှစိုက်ပင်များအဖြစ်စိုက်ပျိုးလာ ကြ၏။ အရှေ့တောင်အာရနိုင်ငံများ တွင် ပြည်ပန်းညို၏ အညွန့်ရွက်နှ လေးများကို ဟင်းရွက်ဟင်းသီး အဖြစ် ပြင်ဆင်စားသုံးကြ၏။ ဖိလစ် ပိုင်တွင် ပြည်ပန်းညိုပင်ကို ကျွန်း စိုက်ခင်းများတွင် အရိပ်ရအပင်နှင့် လေကာအပင်အဖြစ် စိုက်ပျိုး ကြ၏။

ရာသီချိန်ခါနှင့်အညီ သဘာဂ တရားမှပေးသည့် လက်ဆောင်မွန် ပြည်ပန်းညိုပင်မှ ရရှိသည့် အစိတ် အပိုင်းများကို အမြတ်တနိုးတန်ဖိုး ထားပြီး ဒေသအလိုက် မတူညီကွဲပြား ချက်ပြုတ်နည်းမျိုးစုံဖြင့် သည့်

ပြင်ဆင်စားသုံးခြင်းဖြင့် ကုန်ကျ စရိတ်သက်သာစေပြီး ကျန်းမာရေး အကျိုးကျေးဇူးကောင်းများကို ရရှိ နိုင်မည်ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် မိမိတို့ နိုင်ငံ၏ ဂေဟစနစ်ကောင်းမွန်ရေး၊ ဇီ ၀ မျိုး စုံ မျိုး ကွဲ ကြွ ယ် ၀ မှု များ ထွန်းကား ရေးတို့ကို ရိုးရာယဥ်ကျေး မှုဓလေ့ ထုံးတမ်း များနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းစေနိုင်မည် ဖြစ်၏။

ကြေးမုံငယ်

စာ-၁၃ မှ

လုပ်ငန်းသမားဝယ်ယူမှုသာရှိ၍ ဈေးနိမ့်နေသည်။ မုံရွာ၊ ချောင်းဦးမှ ဖရဲသီး အဝင်များပြီး အရည်သွေးအလိုက် တစ်လုံး ၁၀၀၀ ကျပ်မှ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် လက်လီသမားများ အဝယ်များသည်။ ရွာငံထောပတ်သီးများ ပုံမှန်ဝင်နေပြီး ၁၂၀လုံးပါ တစ်အိတ် ၃၀၀၀၀ ကျပ်မှ ၄၅၀၀၀ ကျပ်ထိ အရည်အသွေးပေါ်မူတည်၍ ရောင်းချနေသည်။ တန်ယန်း ှိ နာနတ်၊ သီပေါနာနတ်နှစ်မျိုးလုံး ဝင်ရောက်မှုရှိပြီး သီပေါနာနတ်တစ်လုံး ၁၅၀၀ ကျပ်၊ တန်ယန်းနာနတ်တစ်လုံး ၂၅၀၀ မှ ၃၀၀၀ ကျပ်ထိ ဈေးမြင့် နေသည်။ တောင်ငူမှ ဒူးရင်းသီးများလည်း ဝင်ရောက်ပြီး တစ်လုံး ၁၀၀၀၀ ကျပ်၊ ပုပ္ပါးနဂါးမောက် ၁၈ လုံးပါတစ်ဖာ ၁၈၀၀၀ ကျပ် ဈေးများဖြင့် သစ်သီး မျိုးစုံကို မုံရွာ၊ အောင်လံ၊ ကျိုက်ထိုနှင့် အမှာရှိသော မြို့များသို့ တင်ပို့သည်။

ဂျုံနှင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်း

ငါန်းဖွန်း၊ မြင်းမူ၊ မြောင်၊ ဆားတောင်၊ မုံရွာ၊ ဘုတလင် ဂျုံများမှာ လှောင်သမား ထုတ်ရောင်းမှုရှိပြီး ဂျုံစက်များ အဝယ်နည်း၊ အရောင်းအဝယ် အေးခြင်းကြောင့် ၃တင်းတစ်အိတ် ၂၃၅၀၀၀ကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။ ရှမ်း ဂျုံမှာ အရှည်အသွေးပေါ်မူတည့်၍ ၁၉၅၀၀၀ကျပ်မှ ၂၀၅၀၀၀ကျပ်ထိ ဈေး အမျိုး မျိုးရောင်းဝယ်နေ့သည်။ ကလေးဂျုံ၊ ကြူးကုတ်ဂျုံများမှာလည်း အရောင်းအဝယ်အေးသော်လည်း ပစ္စည်းရှားခြင်းကြောင့် ၁၉၅ဝဝဝ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေသည်။ ဩစတေးလျ ဂျုံမှုန့်များမှာ အဝင်ပုံမှန်၊ လုပ်ငန်း သမား၊ လက်လီသမား အဝယ်ပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် တစ်ပိဿာ ၃၈၅၀ ကျပ် ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။

အစေ့ထုတ်ပြောင်းဈေးနှုန်းအနေဖြင့် မိုးပြောင်းဝင်ချိန်ဖြစ်သော် လည်း ထွက်ရှိရာဒေသဆင်း၍ ဝယ်ယူမှုများခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်အတွင်း မဝင်သေးခြင်း၊ အစာစပ်သမားအဝယ်ပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် ၃တင်းတစ် အိတ်

၈၇ဝဝဝကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။

ခင်မေကြည်

ૄૺઌૹૢઌૢૺ<mark>ૺૺૺૡૠ૽ૺૡ</mark>ြૺૺૺૺૺૼૼૼૡઌ૽૽ૼઌ૽ૹૢઌ૾ઌ૾ૢ૽ૡૺૹૡૹૠૹૹ૿ઌ૽૽ૹૢઌૹૢઌઌૢ૽ૡઌઌૺઌૢ૽ઌૢૺૡઌૺૹૹૢઌૺૺૺૺૺૢૺ૱ઌૺૺ૾ૢ **ේදේදීවෙන රෙන රෝදියෙනදීඹ** කෙනලිස්දීකෙන රේන විමිල් වෙස් දුට් රෙස් စေးခရီးမှုန်တောက်ရေးမှုနေမျှော်ရေးကျော်စဉ် လို့တို့ လို့တိုငှာကျခိုမွေး၏။

ရေ ချိုပုစွန်ကို ကိုယ်တိုင် စ နှစ် တ ကျသားဖော က် မွေးမြူလိုသူများအတွက် ရေချိုပုစွန် စနှစ်တကျ သားဖောက်နည်းနှင့် ပုစွန်အတွက် ဖော်စပ်စာများ ပြုလုပ်နည်းကို မျှဝေ ပေးလိုက်ပါသည်။

ရေချိုပုစွန် သားဖောက်ခြင်း

ကိုယ်တိုင် သားဖောက်မွေးမြူ ခြင်းနှင့် သားပေါက်ဝယ်ယူမွေးမြူ ခြင်းအနက် ကိုယ်တိုင် သားဖောက် မွေးမြူခြင်းက သားပေါက်လိုအပ် သလောက်ကို ထုတ်လုပ်မွေးမြူနိုင် သည့် အားသာချက်ရှိသည်။ ပုစွန် သားဖောက်ရာတွင် ပထမဆုံး ဥကပ် ပုစွန်ကို ရွေးချယ်ရမည်။ဥကပ်ပုစွန် သည်အလေးချိန်၅၀ ဂရမ်အထက် ရှိ ရမည်။ အဆိုပါ ဥကပ်ပုစွန်ထုပ်မ များကို သဘာဝ မြစ်၊ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်များမှလည်းကောင်း၊ မွေးမြူရေး ကန်များမှလည်းကောင်း၊ ရနိုင်သည်။

ဥကပ်ပုစွန်ထုပ်ကို ရွေးချယ် ရာတွင်လည်း ဥပြည့်နေသော ပုစွန် မကြီးများ၊ ဥအညိုရင့်ရောင်ရှိနေ သည့် ဥကပ်ပုစွန်မကြီးမျိုးကို ရွေး ချယ်ရမည်။ ဥကပ်ပုစွန်မကြီးများ အတွက် ရေသည် သန့်စင်ဖို့လို သည်။ ရေသန့်စင်ဖို့ ရေလဲပေးခြင်း၊ အော က် ဆီ ဂျ င် ဖြ ည့် ပေး ခြ င်း တို့ ပြုလုပ်ပေးရသည်။ ဥကပ်ပုစွန်ကို သယ်ယူရာတွင် အထူးဂရုစိုက်ဖို့လို သည်။ သယ်ယူစဥ်အထိအခိုက်မရှိ အောင် ဂရုစိုက်ဖို့ လိုသလို ဥများ ပျက်စီးမှု မရှိအောင်၊ သေကျေခြင်း မရှိအောင် အထူးဂရုစိုက်ရသည်။

သယ်ယူရာတွင် သယ်ယူသည့်ပုံး၊ သို့မဟုတ် အခြားသယ်ယူသည့် ပစ္စည်းသည် မျက်နှာပြင်ကျယ်ရ မည်။ သယ်ယူမည့်ပစ္စည်းအတွင်းရှိ ရေသည် ၂လီတာ အထက်ရှိဖို့လို သည်။ထိုကဲ့သို့ စနစ်တကျ သယ်ယူ မှသာ ဥကပ်ပုစွန်ထုပ်ကြေးများ အသေအကျေနှင့် အထိအခိုက်နည်း မည်ဖြစ်သည်။ ဥကပ်ပုစွန်တုပ်ကြေး များ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို သန့်ရှင်းစေရန် ဖော်မလင်ဆေးရည် ၁၀ မှ ၂၀ ပီပီ တီ ပါသော အသင့်ပြုပြင်ထားသော ကန်အတွင်း မိနစ် ၃၀ သို့မဟုတ်

မိနစ် ၆၀ အထိ ထားပေးရမည်။

ဥကပ်ပုစွန်တုပ်မကြီးမှ ဥချပြီး တစ်ပတ်အတွင်း ဥမှ သားလောင်း လေးများ ပေါက်လာသည်။ ဥကပ် ပုစွန်တုပ်မအား အစာအဖြစ် အာလူး၊ အုန်းသီး၊ ကန်စွန်းဥအစိမ်း၊ ဖော်စပ် စာတို့ကို ကျွေးပေးရသည်။ အစာ ကျန်များကို ဖယ်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ရေ ကို ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း လဲပေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်ပေးရသည်။ သားလောင်းထိန်းသိမ်းပြုစုရာတွင် ရေသည် အဓိကဖြစ်သည်။ ရေသန့် စင်ဖို့ လိုသည်။ ရေသန့်စင်စနစ်ကို အသုံးပြုပြီး သားလောင်းထည့်သွင်း မွေးမြူသည့်စနစ် နှစ်မျိုးရှိသည်။ (၁) **တိုက်ရိုက်ထည့်သွင်း မွေးမြူ** ခြင်း -ဤစနစ်က ဥကပ်ပုစွန်တုပ်မ ကြီးမှ ပေါက်လာသောသားလောင်း များကို သားပေါက်ကန်အတွင်းသို့ သတ်မှတ်သားပေါက်နှန်းအတိုင်း သား လောင်း ၃၀၀၀၀၀ မှ ဒုတိယအ ဆင့် ကန်နှစ်ကန်သို့ ထည့်သဖြင့် တစ်ကန်လျှင်သားလောင်းကောင် ရေ ၁၅၀၀၀၀ ခန့် ဖြစ်သွားသည်။ **သားပေါက်ပြုစုခြင်း**

သားလောင်းများအား သားလောင်း ကန်မှ ဖမ်းဆီးပြီး အဆင်သင့်ပြင် ထားသော သားပေါက် ကန်အတွင်း ပြော င်း ရွှေ့ ထ ည့် ပေး ရ သ ည် ။ သားပေါက်ကန်သို့ သယ်ယူရာတွင်

သားလောင်းထိန်းသိမ်းခြင်း

ပုစွန်သားလောင်းများကို သုံးရက် မြောက်နေ့တွင် မှန်လှောင်အိမ် တစ်ဖက်ကို ချန်၍ ပတ်ပတ်လည်ကို အမှောင်ချထားပေးရသည်။ထိုအခါ သားလောင်းများသည် တစ်ဖက်ချန် ထား၍ အလင်းရောင်ရှိသောနေရာ တွင် လာစုကြသည်။ထိုသားလောင်း များကို ပလတ်စတစ်ပိုက်အပျော့ကို အသုံးပြု၍ ပလတ်စတစ်ပုံးထဲသို့ ရွှေ့ပြောင်းကာ ကောင်ရေကို ခန့် မှန်းရသည်။ ထိုသားလောင်းများကို သားလောင်းပြုစုကန်အတွင်း ထည့် သွင်းပြုစုပေးရသည်။

တိုက်ရိုက်ထည့်သွင်းမွေးမြူပြုစု ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ငါးတန် သားလောင်းပြုစုကန်အတွင်း တစ်ကန် ၃၀၀၀၀ ထည့်မည်ဆိုလျှင် ငါးတန် ကန်ဆိုလျှင် သားလောင်း ၁၅၀၀၀၀ ကို တိုက်ရိုက်ထည့်၍ သားပေါက် ပြန်ရသည်အထိ မွေးမြူခြင်းသို့မဟုတ် ရောင်းတန်းဝင်သည်အထိ မွေးမြူ

(၂) အဆင့်ခွဲမွေးမြူခြင်း - ဤစနစ် က ဥကပ်ပုစွန်တုပ်မကြီးမှ ပေါက် သားလောင်းများကို ပထမအဆင့် သားလောင်းပြုစုကန် အတွင်း ၁၀ ရက်ခန့် ပြုစုမွေးမြူပြီးမှ ပြန်ခဲ့ပြီး သားပေါက်ပြုစုကန်သို့ ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် သာမန် ထည့်နှုန်းအတိုင်း ကန်အတွင်းသို့ မွေးမြူခြင်းဖြစ်သည်။ ထည့်၍ ပထမအဆင့် ငါးတန်ကန်အတွင်း သား လောင်းကောင်ရေ ၃၀၀၀၀၀ ထည့်ပြီး ၁၀ ရက်ကြာ ပြုစုပေးပြီး နောက်တစ်ခါ အဆိုပါသားလောင်း များကို ကန်နှစ်ကန်သို့ပြောင်းထည့် ရသည်။ ထိုအခါ ပထမအဆင့်မှာ

သယ်ယူမှု စနစ်မကျပါက သေကျေ ပျက်စီးနိုင်သည်။သယ်ယူပြီး ချက်ချင်း မဖြစ်သော်လည်း နောက်ရက်များ တွင် သေကျေပျက်စီးမှု ဖြစ်နိုင် သည်။ သားပေါက်ကန်အတွင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းလာသောကြောင့် ပထမ ဆုံး အသုံးပြုမည့် ရေအငန်နှုန်းမှာ ၈ ပီပီစီသာ ရှိရပါမည်။ထို့နောက် နှစ် ရက်အကြာ ရေဟောင်းများထုတ်၍ ရေသစ်လဲပေးရသည်။အစာအဖြစ် ငါးမှုန့်ကို တစ်နေ့လျှင် နံနက်တစ် ကြိမ်၊ညနေတစ်ကြိမ် ကျွေးရမည်။ အစာကြွင်းအစာကျန်များကို ရှင်း လင်းပေးရမည်။သားပေါက်များကို သားပေါက်ပြုစုကန်အတွင်း နှစ်ရက် ခန့်ထားပြီးနောက် အသားတိုးမွေး မြူမည့် စခန်းသို့ ပို့ဆောင်ပေးရ သည်။

ပုစွန်အတွက်ဖော်စပ်စာများ

ပုစွန်အတွက်ဖော်စပ်စာကို သား လောင်း၊သားပေါက်၊သက်နုအဆင့် ဖော်စပ်စာနှင့် သက်ကြီးကောင်၊မျိုး

စာ-၁၅ သို့